

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 november 25.

324. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn dőlben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Egyiptom

Az egyiptomi probléma most újra próbára teszi a tradícióból bölcs és bölcseségből a tradíciókhoz ragaszkodó angol politikát. Az angol diplomácia nagyságának és sikerének titka évszázadok óta annak belátásán alapult, hogy a politikának kell a tényleges állapotokhoz idomulni, nem pedig a tényleges állapotokat kell a politikai érdekekhez erőszakolni. Az angol kormány mindig meghajolt az erőszak előtt, ha nem tudta legyőzni, mindig megkönnyítette az utat azok előtt a törekvések előtt, amelyeket föl tartóztatni nem lehetett. Az angol politikának is voltak kisiklásai, — ilyen volt a bur háború, ilyen volt az indiai nemzeti mozgalom vérbefojtása — de ezek végeredményben nem térítették a politika irányvonalát a tényleges erők számbavételétől és a tényleges állapotok tudomásulvételétől, inkább arra voltak alkalmasak, hogy a józan megfontolásnak, az áldozatok nélküli uralomnak politikáját erősítsék. A domíniumokat: Kanadát, Indiát, Egyiptomot nagy körültekintéssel, okosan vezette, irányította és — szabadította föl. Ha kellett, ha a követelés elől kitérni nem volt tanácsos, megadta, amit kértek a lázadók, viszont, ha úgy látta, hogy a mozgalom hatalmának lényeges megcsorbitását célozza, kérlelhetetlenül felvonultatta hadihajóit és ezredeit. Az angol diplomáciát ennek a két módszernek ügyes kihasználása jellemezte, nemcsak a háború előtt, de a háború után is, amikor sokkal több baj volt a domíniumokkal, tehát sokkal taktikusabban, feltöbb óvatossággal kellett kezelni is őket.

Egyiptomban az egyre erősödő nemzeti mozgalom fontos angol gazdasági érdeket veszélyeztet. Zaglul basa, aki a nacionalisták mérsékelt szárnyának vezére, csak az imént járt Londonban, hogy a brit haderőnek Egyiptomból való visszahívását szorgalmazza. Az esélyeket hüvösen mérlegelő angol politika azonban függetlenül az uralmon lévő párt világnézetétől, nem külső presztizs okáért, hanem ipara, kereskedelme, tőkéje védelmére tart katonaságot Egyiptomban. Zaglul basa missziója még a munkáspárti rezsim alatt hiúsult meg, mert az angol terelés világtudatának biztosításában és kiszélesítésében egységes a brit közvélemény és a Labour Party sem ismer szentimentalizmust, amikor nemzeti törekvések orve alatt az angol munka termékeinek elhelyezési lehetőségeit bármilyen oldalról szűkíteni akarják. Zaglul basa dolgavégzetle-

nül tért vissza hazájába. A viszszautasítás által túlfűtött egyiptomi nacionalizmus kirobbanása volt az a gyilkos merénylet, amelynek Sir Lee Stack angol tábornok áldozatul esett. Anglia most már nem állhat meg féluton, sőt a merénylet alkalmat kínál neki, hogy egyiptomi fegyveres erejét fokozza. A Baldwin-kormány ultimátuma nemcsak bocsánatkérés és kártérítést, hanem a politikai tüntetések szigorú betiltását is követeli és Zaglul basa máris hajlandónak nyilatkozott a feltételek teljesítésére.

Nemzetek szabadsága, népek önrendelkezési joga és mindazok a magasrendű elvek, amelyeket az angol demokrácia világkonferenciákon, más országok konfliktusainak elbírálásában képvisel, soha nem térítik el az angol politikát üzleti számításainak nyílt egyenes vonalától. Egyiptom az angol katonai felügyelet alól azért akar szabadulni, hogy nemzeti

függetlensége utolsó akadályának elhárításával kivonhassa magát az angol gazdasági gyámság alól. Anglia a kormányzati problémák megoldásánál mindig meg tudta látni azt a határt, ameddig az engedmények terén elmehet és ezen a határon sem innen nem maradt el, sem túl nem lépett rajta.

Az egyiptomi nacionalizmus forradalmi láza, amelyet a merénylet hőmérője mutat, az angol kormányt bizonyára a megtorló rendszabályok pillanatnyi szükségén messzebbre ható intézkedések megfontolására készíti. Nemzeti igények kielégítését hatalmi tényekkel el lehet odázni, de ebben az esetben a halogatás kockázatait is viselni kell. Anglia pedig nem kockáztat többet a kellenél. Egyiptom sem, ahol valószínűleg ismét diadalmaskodik az angol diplomácia a nacionalisták békétlenségén és — forradalmán.

val vettek részt és így teljesen elvesztették a kerületet, amelynek az előző nemzetgyűlésen valamennyi mandátumát birtokolták.

Ellentétek a kormánypártok közt egy horvát kerületben

A politikai arénán újból feltűnt Pribicevics Milán, aki már évek óta teljesen visszavonultan élt Dél-szerbiában. Hír szerint a független demokraták Pribicevics Milánt a virovitici kerületben listavezetőül léptetik fel, amit ő el is fogad. Ebből előreláthatólag komplikációk lesznek, mert a radikálisok, akik Horvátországban közös listát állítanak fel a Pribicevics-párttal, maguknak követelik a virovitici kerület listavezetői tisztségét dr. Ivkovic Momić, a kerület eddigi képviselője számára. Pribicevicsék azonban ebbe semmi esetre sem akarnak belemenni, mert Ivkovicot a Protics-párt titkos hívének tartják és ezért ebben a kerületben inkább önálló listával lépnek fel.

A radikális-párt szakadása Dragovics volt parlamenti alelnök kerületében

Az egyik szerbiai kerületben, Vraniében a radikális-párthan szakadás készül. Dragovics Milutin a parlament volt alelnöke ugyanis nem akar beleegyezni abba, hogy Kocić Vlado beogradi ügyvéd legyen a kerület listavezetője. Előreláthatólag Kocić listáján fognak szerepelni a kerület eddigi képviselői Dragovics kivételével, a másik listán pedig Dragovics, — mint ő mondja — a kerület leendő képviselőivel.

A demokraták Horvátországban önálló listákkal lépnek fel

A demokrata-párt zagrebi központi bizottsága elhatározta, hogy úgy Zagrebben, mint a többi horvát kerületekben önálló listával lépnek fel. Újból szöbakerült Davidovics Ljuba jelölése Zagreb városában, de erre vonatkozólag még nem történt végleges döntés. Tomljenovics volt bán a modrus-rijekai kerületben lesz listavezető, dr. Ribar Ivan pedig a virovitici kerületben (és előreláthatóan a szombori kerületben is), Angelinovics Grga pedig Dél-Dalmáciában lesz listavezető.

A német párt tárgyalásai

A német párt tárgyalásokat folytat a demokratákkal aziránt, hogy a délbánati kerületekben közös listával vegyék fel a választási küzdelmet. A demokrata-párt hasonló tárgyalásokat kezdett a román párttal is. A terv szerint a listavezető minden esetben demokrata lenne, még a német- és a román-párt egy-egy jelöltjét valamelyik járási kerületbe léptetnék fel. A magyaroknak a demokrata-párt még nem tett ajánlatot, mert — mint a demokraták egyik vezetője mondotta — még azt sem tudják, hogy a magyarok részéről kivel tárgyaljanak, azonban előrelátható, hogy a legközelebb tárgyalásokat kezd a demokrata-párt a magyarokkal is.

A német párt nagy agilitással kezdte meg agitációját. Dr. Kraja-

FOLYNAK A JELÖLÉSEK

A radikális-párt főbizottsága jóváhagyta a szubotici jelöléseket

Beogradból jelentik: Az első jelentések lassanként beérkeznek Beogradba a vidéki pártszervezetek jelöléseiről, ami természetesen most elsősorban foglalkoztatja a politikai pártokat. A legnagyobb érdeklődés azok felé a kerületek felé irányul, ahol az eddigi jelentések szerint egy-egy párt több listával akar fellépni. A pártok főbizottságainak legnagyobb igyekezete arra irányul, hogy a pártszakadást és a külön listák felállítását megakadályozzák és lehetőleg elfogadtassák a központi jelölteket.

A radikális-párt végrehajtó bizottságának ülése

Hétfőn délután a radikális-párt végrehajtó bizottsága ülést tartott, amelyen elfogadták a beérkezett hivatalos jelöléseket. Jóváhagyták a szubotici jelölő értekezlet határozatát, amely szerint a szubotici kerület listavezetője dr. Radonics Jován, a járási jelölt Jurics Márkó, helyettese pedig fii. Gálty György. Tudomásul vették a bitolji jelölést is, ahol ismét Csirkovics Jován lesz a listavezető — valamint az észak-dalmáciai kerület határozatát is, ahol Jovanovics Ljubát kandidálják újból listavezetőnek. Ez az egyhangú határozat annál érdekesebb, mert — mint tudvalevő — amikor Pasic és Jovanovics hívei közt a radikális-párthan ellentétek mutatkoztak. Jovanovics Ljuba ellenfelei olyan híreket terjesztettek, hogy a dalmáciai kerület nem fogja a házelnököt újból jelölni. A főbizottsághoz érkezett jelentés szerint a dalmáciai radikális-párt jelölő értekezletén nagy számban vettek részt a dalmáciai horvát községek kiküldöttei is. A főbizottság ezenkívül foglalkoz-

zott egyes járási szervezetektől és magánosoktól érkezett kérdésekkel kapcsolatban a járási jelölések módjával is. Egyes járási szervezetek ugyanis előre tiltakoztak az ellen, hogy a járási jelölteket a főbizottság nevezze ki. A végrehajtó bizottság elhatározta, hogy köriratot intéz a vidéki szervezetekhez, amelyben közli, hogy a járási jelöltek kandidálását a járási értekezleten választás útján kell megejteni és a végrehajtó bizottság utólag dönt e jelölések jóváhagyása fölött.

A demokraták a listabontás ellen

A demokrata-párthan nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy Szerbiában megakadályozzák azoknak a mult választásoknál elfordult jelenségeknek megismétlődését, hogy több demokrata lista álljon egymással szemben egy-egy kerületben, ami miatt Szerbiában a legutolsó választásoknál a demokraták több mandátumot vesztek. Így volt ez a piroti kerületben is, ahol az alkotmányozó nemzetgyűlésre tizenöt demokrata képviselőt választottak be, míg a legutóbbi választásokon négy demokrata lista küzdött egymással s így bár a négy lista összesen több mint 15.000 szavazatot kapott, az egységes radikális lista hateráz szavazattal valamennyi mandátumot megnyerte. Ebben a kerületben most a két legerősebb vetélytárs: dr. Stevics Dusan orvos és Nikolics Milán ügyvéd között létrejött a megegyezés, amely szerint a listavezető Nikolics lesz. Stevics pedig a legerősebb járásban jelölik. Hasonló megegyezés készül a topli-kerületben is, ahol a legutóbbi választáson a demokraták öt lista-

István, a párt elnöke Versecre utazott, dr. Moser János alelnök pedig a virovitcai kerületbe, ahol a német párt, a szlavóniai németek között akar magának mandátumot szerezni. A legutóbbi választások óta, a német párt erősen megszervezte ezt a vidéket és így azt reméli, hogy sikerülni is számára legalább egy mandátum biztosítása.

Külpolitikai értekezlet a miniszterelnökségen

Nincsiacs Momcsilló dr. külügyminiszter hétfőn délelőtt Boogradba érkezett Kikindáról, ahol — mint ismeretes — listavezetőnek jelölték. Megérkezése után nyomban fölkereste Pasics miniszterelnököt, és hosszabb megbeszélést folytatott vele. *Trifkovic* Márkó miniszterelnök-helyettes és *Gyurics* Márkó törvényegységesítő miniszter bevonásával. A konferencián a kisanant belső helyzetéről és egyéb külpolitikai kérdésekről tanácskoztak. A tanácskozáson szóba került még a kisanantnak Bukarestben tervezett konferenciája is.

Rablógyilkos merénylet a sentai szegényházban

A szegényház egyik lakója leütötte és kifosztotta társát

Szentáról jelentik: A csókai szegényházban vasárnap délután rablógyilkossági merénylet történt. Gravanov Tarantia 55 éves megrökkant ember, a szegényház lakója baltával leütötte egyik lakótársát. Szvircevic Sztévót, majd kirabolta és mielőtt tettét észrevették volna, megszökött.

Vasárnap délután a szegényház lakói kint üldögéltek a szegényház udvarán, míg bent az épületben csak Szvircevic Stévo és Gravanov Tarantia tartózkodtak. Egy ideig beszélgettek, majd Gravanov hirtelen felkapott egy baltát és azzal több ülést mért Szvircevic fejére. A szerencsétlen ember eszméletlenül esett össze. Gravanov erre áldozatáról lehuzta a kabátot és azzal

megszökött. Mire a szegényház többi lakói észrevették a gyilkos merényletet, a tettesnek már nyoma veszett. Azonnal értesítették a csendőrséget, amely megindította a nyomozást. Az a gyanu, hogy Gravanov Magyarországra menekült. Szvircevicet beszállították a sentai kórházba, ahol megállapították, hogy koponyacsonttörést szenvedett. Allapota reménytelen.

Bombával védekeznek a bombamerénylők

Pokolgépet küldtek Schweinitzer rendőrkapitány lakására

Budapestről jelentik: A vádlottak padján ülő bombamerénylők cinkosai kétségbeesett erőfeszítéssel igyekeznek megakadályozni azt, hogy a terhelő tanúk vallomást töltsenek a bíróság előtt. Idáig is többször megkísérelték — mint a *Bácsme gyei Napló* már jelentette — a tanukat fenyegetésekkel vallomásuk visszavonására bírni és ebben a törekvésükben most már odáig mentek, hogy az egyik súlyos terhelő-tanu, *Schweinitzer* József dr. rendőrkapitány elhallgattatása céljából szombaton este újabb bombamerénylet kísérletet meg.

A főkapitányság részéről Schweinitzer rendőrkapitány vezette az erzsébetvárosi bombamerénylet ügyében a nyomozást és erre vonatkozólag hétfőn hallgatja ki a bíróság. Schweinitzer kapitány vallomásától szenzációs fordulat várna, mert ő ismerteti majd azokat a manipulációkat, amelyeket az ébredők a tanúk preparálása céljából elkövettek. A rendőrség nyomozása megállapította, hogy a vádlottak padján ülő bombamerénylők bűntársai

végigárták nemcsak a fővárosi, hanem a vidéki tanukat is és az ébredő-érzelműeket közülük szóról-szóra betanították a bíróság előtt teendő vallomásukra.

Azoknak a tanuknak, akik nem voltak hajlandók kötélnék állni, hamis bírósági értesítést küldtek, hogy tanukihallgatásukat mellőzi a törvényszék s így nem szükséges megjelenniük.

A merénylők szabadlábban lévő cinkosai tudták, hogy az ezirányban folytatott nyomozás adatait Schweinitzer rendőrkapitány terjeszti majd a bíróság elé és ezért elhatározták, hogy elteszik láb alól.

Schweinitzer rendőrkapitány kispesti lakása előtt szombaton este megjelent három fiatalember egy csomaggal. Véletlenül éppen a kapu előtt sétálgatott a rendőrkapitány cselédjének udvarlója, *Bokros* János. A fiatalemberek szóba elegyedtek vele és megkérdezték, hogy mire vár? *Bokros* azt felelte, hogy egy ismerősére. A fiatalemberek beszédbe elegyedtek vele és kivették belőle, hogy Schweinitzer cselédjére vár. Ekkor az egyik fiatalember egy papírba gondosan becsomagolt és bekötözött csomagot vett elő a kabátja alól és fölszólította a cselédre várakozó fiatal iparost, hogy vigye föl a csomagot Schweinitzer kapitánynak, azzal, hogy *Mikulásnapi ajándék van benne*. Ezért a szolgálatért egymillió koronát ajánlottak föl neki, amit rögtön ki is akartak fizetni. *Bokros* azonban az ajánlatra azt felelte, hogy ő még sohasem volt fönt Schweinitzer lakásán, Schweinitzer kapitányt személyesen nem is ismeri, de majd fölszól a leánynak, hogy jöjjön le és ő vigye föl a csomagot. S miután eszébe jutott, hogy a rendőrkapitánynak milyen szerepe van a bombamerényletek körül, a fiatalemberektől feleletet sem várva, fölkiáltott a cseléd után az emeletre. Amint a fiatalemberek a kiáltást

meghallották, szó nélkül sarkon fordultak és elkezdtek szaladni, majd néhány másodperc alatt eltűntek a sötét utcában. A cselédleány aztán csakhamar le is jött és a fiatalemberrel együtt azonnal fölment a lakásba Schweinitzer kapitányhoz, akinek elmondotta a történetet. Schweinitzer kapitány — miután ártalmatlanná tette a pokolgépet — azonnal jelentette az esetet *Marinovich* Jenő dr. főkapitánynak és *Hetényi* Imre dr. főkapitányhelyettesnek, akik azonnal intézkedtek a széleskörű nyomozás megindítása iránt.

Schweinitzer kapitány kihallgatása alkalmával jelentést fog tenni az esetről a törvényszéki tárgyalás elnökének is.

Bethlen fiának kiviteli panamája

Gróf Bethlen András és az Eskütt-ügy

Budapestről jelentik: A miniszterelnökségi sajtóiroda a budapesti napilapokban nyilatkozatot tett közzé, amely cáfolja a *Népszava* november 21-iki számában megjelent vezércikknek azt az állítását, hogy gróf Bethlen András — a miniszterelnök fia — szintén érdekelve van az Eskütt-féle kiviteli panamában.

A *Népszava* a szóbanforgó vezércikkben azt állította, hogy a budapesti törvényszék előtt folvó főtárgyaláson oly értelmű jegyzőkönyvet olvastak fel, amely szerint gróf Bethlen András szintén kapott lö- és repce kiviteli engedélyeket és azokat jogtalan vagyonszerzés céljából árusította, valamint hogy gróf Bethlen András, amikor ez kiderült, szanatóriumba vonult, majd Bécsbe emigrált. Ezzel az állítással szemben megállapítja a hivatalos cáfolat, hogy ilyen jegyzőkönyvet nem olvastak föl a törvényszéki főtárgyaláson, hanem azt csupán a főkapitányságon vették fel, amikor Eskütt Lajost 1921 szeptember 10-ikén először kihallgatták.

A *Népszava* ellen úgy Bethlen, mint fia megindította a sajtópört.

Vérbosszu

Irta: Mórincz Zsigmond

A hirtelen beállott kemény hidegben lassan mentek az uccán.

— Holnap este megyek, Pali bátyám, Kerecsendre, — mondta a tányérsapkás diák s csillogó szemmel nézett nagybátyjára.

— Kerecsendre? — mondta.

— Igen, egy barátomhoz, vadászni fogunk.

Az öregebb ur fázósan megrázkódott, belevonaglott a bundájába.

— Kerecsendre!... Tudod te azt, hogy Kerecsendnek valami köze van az életedhez?

A fiatal ember elbámult, szinte ijedt kíváncsisággal várt:

— Nem.

A bátyja hallgatott, aztán lassan mondta:

— Tudod te, ki volt az az Ijjász József?

— Nem.

— Persze, hogy nem. Ki mondta volna meg. Apád, mikor meghalt, te még nem beszéltél, gögicséltél s apai rokonsággal azóta sem találkoztál... Dédapád volt... apád nagyapja, nekem is nagyapám.

A fiu félve, szinte szepegeve mondta:

— Sose hallottam, Pali bátyám.

— Református pap volt Kerecsenden... Mikor nagyanyád még csak két-három éves volt, tehát a negyvenes években, 1842—43 táján, urbéres forradalom volt... Akkor folyt a jobbágyfelszabadítás első próbája a legelső földreform... hogy magyarázzam meg, nem értem, mert régen elmúltak azok az idők s gazdasági állapotok... Az a csodálatos,

hogy az ivadékok el sem tudják képzelni, hogyan éltek a nagyszüleik... A paraszt fuvarosom, aki a kertemet szántja, tele van elégedetlenséggel a vagyoneelosztás miatt, hogy tudja elképzelni azt az időt, mikor nyolcvankét évvel ezelőtt az első földreform miatt volt kétségbeesve az őse... A jobbágságnak már akkor ki volt alakulva egy rétege, amelyik birtokosnak számított, mert a kezére adott földet apáról-fiúra örökölte, szinte magáénak tekintette s nem robotot szolgált érte, hanem pénzt és természetbeliét fizetett az urnak bérül, »urbérijl«... Ebben az időben az országgyűlésen keresztülment az a törvény, hogy az urbéresek megválthassák a földjeiket, ha lefizetik a vételárát, többet ne kelljen abnormis szolgáltatást, vagyis elviselhetetlen adót fizetniük a földtulajdonosnak...

Ez egész forradalom lett az egész országban, mert a földbirtokosok legtöbb helyen nem voltak hajlandók beleegyezni. Senki sem mondta a legcsekélyebb előnyről sem, ha csak nem muszáj.

Ebben a harcban a papoknak színt kellett vallani. A reformátusoknál a papot a nép választotta, de az ur tartotta el. A nép tudniillik mindig rossz adófizető, nagyon fontos neki az a pár csirke, pár tojás, pár véka buza, pár liter bor, amit a papnak fizetni kell; a földbirtokosnak viszont érdeke volt, hogy a papot megvegye néhány öl fával, egy-egy malaccal, tinóval, pár hető borral, néhány kötés dohánnal: kellett neki, ha más nem, a kártyapartner.

A papok így aztán saját érdekükből is, de meg hivatásunkál fogva is, azt a szentelt olajat pergették a zakatoló kerékek csapjaiba, amelyet béketűrésnek, a rosszba való belenyugvásnak, az isteni bölcsességre való apellálásnak neveztek. Igyekeztek csillapítani a népet, s ezzel mindkettőnek az érdekeit szolgálták.

De apád azonban valami nagyszerű ember volt. Testileg is hatalmas szál s rendkívül erős ember, ami a falusi életben mindennél fontosabb: ez ad tekintélyt és bátorságot. Aztán féligmeddig jogvégezett ember is volt, s fiskálisa volt az egész falunak. De ami legfontosabb, rendkívül erős szociális érzés volt benne s a népek fogta pártját a földesurakkal szemben.

Ebből nagy veszedelem lett. Pörbe fogták, akasztófára ítélték. Nem hajtották végre rajta, egyrészt, mert nemes ember volt, de főleg, mert pap volt. Hanem ad audiendum verbum rendelték Bécsbe s a király személyesen feddette meg.

A községből távoznia kellett. Kerecsend a megye legnagyobb falusi eklézsiája volt s neki el kellett menni a megye legkisebb falvába, ahol ma is csak 54 házzal van.

Ott élt aztán haláláig, süket aggasztán volt, amikor meghalt s akkor is egy erőszakos dolog miatt: kora tavasszal fürdött a Tiszában s belefutott. Ugy ítélték meg, hogy keze-lába mind görcsbe volt rántva.

A diák hallgatott, a bátyja a Calvin-téren megállott, itt az utjaik elválóban voltak.

— Utána a káplánja lett pap Kerecsenden: ugyanaz a híres név, aki később püspök lett: a nagyvadász sohasem tudta kimondani áto k nélkül a nevét, mert ő volt az oka az egésznek: ő volt a feljelentő s a koronatanu és a nevető örökös.

Az idős férfi komoran, megzökkenő szóval mondta, düh, ősi bosszuerzés lobbant ki benne:

— Ennek a fia ma országgyűlési képviselő, egy pártba tartozunk, igen derék liberális ember, kitünő ember, mindenképpen arra volnánk utalva, hogy kezét kézben tartva dolgozzunk egy célért; ő jóval fiatalabb nálam és sejtelve sincs erről az ősi esetről... És én nem vagyok képes vele megismerkedni, nem tudnám a kezét a kezemmel megfogni, itt a karomban, az egész testemben érzem az ősi bosszút, a vérbosszút: az unoka valahol vissza kell üssön az unokának...

Mosolygott, de ez a mosoly csak leplezése volt annak, hogy valóság, amit mond s józan belátása ellenére csakugyan ott izzik benne a bosszu párazsa.

A fiatalember összeráncolta szemöldökét s kissé dacosan vetette fel a fejét:

— Mi közöm hozzá? — mondta.

Az öreg megdöbbsent. Hallgatott.

— Persze, — szolt csöndesen. — Mi közöd hozzá... Azt se tudtad mostanig, ki az az Ijjász József... mért vennéd át egy ma hallott hír nyomán az ősi gyűlöletet... Mindig visszamentél az elintézetlen dolgokra?... Hiszen nem a bosszút kell átörökíteni, hanem a szeretetet!... Eredj csak, fiam, vadászni, Kerecsendre...

Eleresztette az öccsét, melegen, lágyan fogta meg a kezét s még utána is nézett.

De ő a karjában csak ott érezte tovább a vérbosszu lüktető erejét. Aztán ellankadt, elcsüggedt, az élet mindentönkretevő s titkos módon ujjaépítő abszolút hatalmával szemben.

KISEBBSÉGI ÉLET

Cvantalban, a román progresszív intellektuálisok új napilapjában, Nichifor Crainic okos, figyelemreméltó cikket írt, a Duna-menti népek szellemi különállásáról, arról a szomorú kulturábororról, amely szétválasztja: magyart, románát, bolgárt és szlávot. »A szándékos nemismerés folytán — írta — a duna népek felülről lenéznek egymást, egyenes arányban a nagy folyó vízének nöttével: az osztrák lenézi a magyart, akiben redingotban feszülő pusztai csordást lát csak, a magyar lenézi a románát, kit az orra után akar megitélni, a román megveti a bolgárt és így tovább... Pedig mit tudnak a magyarok és szászok a román kulturáról és mi a magyarról? A nemzeti elzárkózás politikája eddig kölcsönösen kötelezett bennünket, hogy egymást tudomásul ne vegyünk. A háború után is folytatódott a néma harc közöttünk: álarccal jártunk és gyűlölködésünket a nyugati hatalmak kihasználta a maguk javára és a mi kárunkra. A balkánizmus agresszív gyűlöletnek és lenéző nemismerésnek szakadékaik ásták és elvágták az utat lélekig: a háborútól — a békéig.

★

Az erdélyi prefektusokat Bukarestbe rendelte Tatarescu belügyi államtitkár, aki — hír szerint — kiadta nekik az utasítást: a legnagyobb tapintattal és lojalitással alkalmazzák a nemzetiségi törvényt és legyenek minden méltányosabbak valamennyi nemzetiségi állampolgárral szemben.

★

A szlovenszko reformátusok megbízottai a napokban felkeresték a prágai közoktatásügyi minisztert, akivel hosszabb tárgyalást folytattak a református egyház sérelmeiről. A konferencián a közoktatásügyi miniszter megígérte, hogy a legnagyobb készséggel támogatja a reformátusokat az önálló teológia felállításában. Arra is kötelező ígéretet tett a miniszter, hogy a teológián a református egyház a maga helyzetének és szellemének megfelelő lelkészeket képezhet ki, függetlenül minden állami beavatkozástól. A szlovenszko református magyarok egyéb panaszait is megértéssel hallgatta a közoktatásügyi miniszter, aki, ha igaz, még ebben az évben orvosolni fogja valamennyi sérelmüket.

★

Nemrég tartotta meg rendes évi közgyűlését az erdélyi katolikus status Kolozsváron. A közgyűlést Mailáth gróf püspök nyitotta meg, aki beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyet a román kormány tagjaival folytatott Bukarestben a katolikus egyház iskolaügyeinek rendezése végett. A püspök beszéde után a status rövid vita után kimondta, hogy tiltakozását fejezi ki a kormány sérelmes tanügyi rendelkezése miatt, követelvén többek közt, hogy az állam az iskoláik számára megfelelő segítséget biztosítson. Az egyházi autonómia kérdésében elfogadott határozati javaslatban a közgyűlés kijelentette, hogy taníthatatlanul ragaszkodik az autonómiához és kész érte a legélesebb harcot is megindítani Bratianuék ellen.

★

Bernády Györgyöt, aki bejelentette, hogy Ugron Istvánnal szemben az elnökválasztáson felveszi a harcot, az egyik erdélyi magyar lap nagyon megöröjít, amiért nem vetette magát alá az intézőbizottság többségi határozatának. »A párt központi intézőbizottságának — írja — november 18-iki ülésétől Románia magyarsága azt várta, hogy biztossítsa az elnöki állás betöltésének egyhangúságát és ezáltal újat vágja annak, hogy egy választási harc esetleg a széthúzás és bomlás miázmáit ültesse abba a talajba, melyből a magyar egység hatalmas fájának kell táplálkoznia. Sajnos, ezt a célt nem lehetett elérni, mert az a Bernády György, aki csaknem naponta megtett hírlapi nyilatko-

zatában ismételtén kijelentette, hogy nem akar elnök lenni, az a Bernády György, aki a marosvásárhelyi határozat után még azt is kijelentette, hogy a közéleti szerepléstől is teljesen visszavonul, most — bizonyára a magyar egység és a romániai magyarság érdekében! — arra a merev álláspontra helyezkedett, hogy nem lép vissza a je-

löltségtől, melyet legszűkebb körű barátai ajánlottak fel neki. Így tehát a brassói nagygyűlés választás után fogja betölteni az országos Magyar Párt elnöki állását. És ebben a választásban jelöltként szembekerülnek egymással a párt hivatalos jelöltje: Ugron István és egy szűkkörű baráti társaság jelöltje: Bernády György.

Beniczky Ödön vallomást tehet a Somogyi-gyilkosságról

Fölmentették a hivatali titoktartás alól — Friedrich bejelenti, hogy leleplezi az ellenforradalmi gyilkosokat

Budapestről jelentik: A Somogyi-gyilkosság ügyében váratlan fordulat állt be, amennyiben illetékes helyen fölmentették Beniczky Ödönt ebben az ügyben a hivatali titoktartás kötelezettsége alól. A Somogyi-gyilkosság elkövetésekor Beniczky Ödön belügyminiszter volt és ebben a minőségében pontosan értesült a nyomozás folyamán fölmerült részletekről. Amióta a közvéleményt izgalomban tartja a Somogyi-gyilkosság rejtélye, Beniczky Ödön többször kijelentette nemzetgyűlési felszólalásaiban és hírlapi nyilatkozataiban, hogy a Somogyi-gyilkosság tetteseit a budapesti rendőrség egytől-egyig kinyomozta és hogy a nyomozás eredményének nyilvánosságához az eredményeket legfelsőbb helyen akadályozták meg.

Beniczky Ödön a fölmentéséről elterjedt hírekről a következőket mondotta: — Amikor a Somogyi-gyilkosság ügyében kihallgattak, azt mondtam a

hadbíróknak, hogy akkor teszek részletes vallomást, ha megkapom a felmentést. Arról, hogy ezt a felmentést megkaptam, még nem értesítettek. Felfülle hallottam a felmentésemről, de írásos végzést eddig még nem kézbesítettek nekem.

Friedrich István, aki a Somogyi-gyilkosságot megelőző időben miniszterelnök volt, Beniczky fölmentéséről a következőket mondotta:

— Ha igaz ez a hír, akkor újabb és újabb szenzációk tárulnak majd fel a közvélemény előtt, mert Bárczy István volt igazságügyminisztert is és engem is fel kell menteni a hivatalos titoktartás kötelezettsége alól, mi pedig sok ellenforradalmi ténykedés részleteit ismerjük.

Ellenzéki körökben élénk érdeklődéssel várják az újabb fordulatot, amely végre világosságot deríthet a Somogyi-gyilkosság rejtelmére.

Megélénkül a magyarság választási frontja

Hírek a bunyevác-magyar megegyezésről — Pleszkovics Lukács külön akciója — A magyar párt vezetőinek nagyrésze elítéli a bánáti jelöltek elleni mozgalmat — A főispán nyilatkozata

Az utóbbi napokban különböző cikkek jelentek meg a magyar lapokban, a magyarságnak a választásokon való részvételével kapcsolatban. Ezek a cikkek és nyilatkozatok, amelyek a magyar választók tájékoztatására hivatottak, legutóbb a magyar pártnak és a bunyevác-sokác-pártnak választási együttműködésére irányuló tárgyalásokról adtak hírt, sőt elterjedtek hírek újabb pártalakítási tervekről is. A magyar választók egyelőre teljesen tájékozatlanok még a magyar-párt terveit illetően és éppen ezért, mint minden esetben, most is kötelességünknek tartjuk, hogy a választási előkészületek minden fázisát a magyarság nyilvánossága elé tárjuk.

Ez a megfontolás vezetett bennünket, amikor a magyar párt és a bunyevác-sokác-párt között folyó tárgyalásokra vonatkozólag kérdést intéztünk dr. Vojnics-Hajdu József volt városi főügyészhez, aki egy a magyar, mint a bunyevác lakosság előtt nagy népszerűségnek és csorbítatlan tekintélynek örvendő és akinek szava döntő lehet a bunyevác-sokác-párt elhatározására. Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a választási együttműködésről, dr. Vojnics-Hajdu József kijelentette munkatársunk előtt, hogy a magyarság és a bunyevácok közt folyó tárgyalások még olyan stádiumban vannak, hogy azokról nem kíván a nyilvánosság számára nyilatkozni.

Mit mond dr. Pleszkovics Lukács?

Ugyancsak kérdést intéztünk dr. Pleszkovics Lukács volt kormánybiztos-főispánhoz is, akiről a noviszedi Délibácska vasárnap reggeli számában azt írta, hogy ő vezeti a magyar párt és a bunyevác-sokác-párt közötti tárgyalásokat és hogy a magyar párt őt is jelölni fogja.

— Kinek a megbízásából vezeti ügyvéd ur a tárgyalásokat a magyarok és a bunyevácok között? — volt munkatársunk első kérdése.

— **Semmiféle hivatalos megbízásom nincs a tárgyalások vezetésére** — felelte dr. Pleszkovics Lukács — **csupán informatív tárgyalásokat folytatok a pártok vezetőivel.**

— **Tagja ön a magyar pártnak és aktív részt vesz a párt ügyeinek irányításában?** — volt a következő kérdésünk.

— **Nem vagyok tagja a magyar pártnak és nem veszek részt annak ügyei intézésében.** Most azonban a választások előtt a magyar párt vezetői jöttek hozzám azzal a kéréssel, hogy a választásokon lehetőleg támogassam a magyar pártot a mögöttem álló tömegekkel. Én erre hajlandó is vagyok, de természetesen megvannak a magam feltételei.

— **Mik ezek a feltételek és vállal-e ön képviselőjelöltséget?** — kérdeztük ezután.

— **Csak abban az esetben vállalom jelöltséget, ha valamennyi ellenzéki párt közös listát állít** — mondotta Pleszkovics dr. — **Ez egyben a feltételem is és ennek érdekében közvettem a tárgyalásokat a pártok között, hogy közös választási listát állítsanak fel, amelyen a demokraták, a bunyevácok, a magyarok és Radicsék is résztvegyenek.** Meggyőződésem szerint ugyanis így lehet csak megfelelő eredményre kilátás és csak így valósítható meg az a békés együttműködés a nem sovinszta magyarok és szlávok között. Egyébként ez politikám sarkalatos programja.

— **Milyen párt programjával lépne fel ügyvéd ur, ha vállalná a jelölést?**

— **Erre egyelőre még nem adhatok választ. Nemcsak a magyar-párt, hanem más pártok is felajánlották, hogy jelölnek engem és ha a közös ellenzéki listát sikerül lét-**

rehoznom, úgy később fogok csak dönteni, hogy melyik párt programjával lépek fel. Amnyi bizonyos, hogy a magyarság ellen semmiesetre se fogok állást foglalni, bár sokban nem értek egyet a magyar párt politikájával. Most sem látom a magyar párt legtöbb vezetőjében azt az agilitást, amelyre a választások előtt szükség lenne. A választói névjegyzékből kimaradt választók összeírása is itt folyik nálam és nagy számban jelentkeznek új magyarok, mint bunyevácok, akiknek a névjegyzékbe való felvételét én intéztem el.

Pleszkovics Lukács dr. irodájában ottlétünk alatt csakugyan többen jelentkeztek a választói névjegyzékbe való felvétel végett és amíg a magyar párt ezuttal nem reklamálja a névjegyzékből kimaradt szavazók felvételét, addig Pleszkovics Lukács dr. eddig már több száz választót jelentett be. Az egyes pártok vezetői is gyakori látogatói most Pleszkovics Lukácsnak és amikor irodájából eltávoztunk, az előszobában éppen dr. Ivkovic-Ivándékics Imre volt főispán-polgármesterrel, a bunyevác-sokác-párt egyik vezetőjével találkoztunk.

Akció a bánáti jelöltek ellen

A magyar párt vezetőinek egyrésze szívesen támogatja Pleszkovics Lukács dr. törekvéseit, azonban a magyarpárti vezetők másrészt elidegeníti az az akció, amelyet Pleszkovics dr. más irányban kezdett. **Pleszkovics Lukács dr. ugyanis mozgalmat indított annak érdekében, hogy a magyar párt bánáti vezetőit a szubotikai kerületben és általában a Bácskában ne jelöljék.** Ez az akció dr. Várady Imre, a bánáti magyar párt nőke és dr. Gráber László ellen irányul, már pedig a magyar párt vezetőségének másik része semmiesetre se akar lemondani azoknak megfelelő helyen való jelöléséről, akik eddig nevével, munkájukkal, politikai multjukkal és tekintélyükkel egyedül adtak súlyt, jelentőséget és irányt a magyarság politikai mozgalmának s akiknek megítélése szerint Várady Imre dr. a magyarság politikai mozgalmának legszámottevőbb értéke.

Éppen ezért feltűnő, hogy a magyar párt vezetőjének tulajdonában levő egyik szubotikai lap naponta mégis teret ad dr. Pleszkovics Lukács felhívásának, amelyben a választói névjegyzékből kimaradottakat nála való jelentkezésre szólítja fel.

Gálffy György nyilatkozata

Ugyancsak az újságírói objektivitás elvéből kiindulva, amellyel a magyar választókat érdeklő minden akciót regisztrálunk, kérdést intéztünk ifjabb Gálffy György gyógyszerészhez is, mi vezette arra az elhatározásra, hogy a radikálpárt listáján fellépjen. Gálffy György a Bácsmegyei Napló munkatársának a következőket mondotta:

— **1924. június 25-én a Bácsmegyei Napló-ban a következő nyilatkozatom jelent meg. »Ha a magyar nemzetiségű polgárság jogait és kulturáját biztosítani óhajtjuk, alkalmazkodnunk kell a változott viszonyokhoz és a békejobbot ki nyujtva, támogatni politikailag azt a pártot, amely a szerb nép többségének a bizalmát birtokolja.«**

— **E nézetemet ma is fenntartom és csakis azért fogadtam el a radikális-párt jelölését, csupán helyettesi minőségben, hogy e politika követésének szükségességét a magyar nemzetiségű polgárság előtt is dokumentáljam. Korainak tartottam és tartom azt, hogy a magyarpárt önálló listával vegyen részt a választási küzdelemben, mert az ilyen párthatározat ma még sirásóia len-**

ne a magyar jogoknak.

— *Nekem egyéni céljaim és ambícióim nincsenek, egy célom van csak, hogy minél előbb olyan korszak következék be, amely képes lesz velünk elfeledtetni, hogy mit veszítettünk. E tekintetben lehet a kivétel formája többféle, de a cél egy: a törvény keretein belül biztosítani az emberi jogokat.*

Gyorgyevics főispán nyilatkozata

Felkerestük Gyorgyevics Dragoszlávot, Szubotcai főispánját is megkértük, hogy a választást készülődésekről közölje ő is álláspontját. A főispán kérésünkre a következőket mondotta:

— A helyi politika részleteivel még nem foglalkozom, megvárom azt, amíg a tervezetek, próbálkozások, kísérletezések kezdenek komoly akcióvá fejlődni. Nem hallgathatom el azonban azokat az általános elveket, melyekhez mindenkinek politikai állásfoglalását szabni kell.

— Ez a választási küzdelem azok között fog eldőlni, akik egyoldalról a szélsőséges, forradalmi elveket akarják megvalósítani és akik más oldalról az ország konszolidációjának művét akarják befejezni. A szélsőséges elemek feje Radics, a másik párt vezetője Pasics. Ebben a küzdelemben, amely tulajdonképpen se nem vallási, se nem nemzeti, se nem faji, a magyaroknak jól meg kell gondolniok, hogy azoknak oldalához szegődhetnek-e, akiknek akciója sikerre nem vezethet. S ha — feltéve, de meg nem engedve — muló sikerre is vezetne, az állam saját védelmében kénytelen lenne olyan eszközöket kézbe venni, melyeknek használata súlyos következményekkel járna nemcsak a szélsőséges elemekre, hanem és különösen a magyarságra.

— A magyarság követeléseinek maximumát csak úgy érheti el, ha a bizalom maximumát éri el azoknál, akik az ország sorsát kezükben tartják s akik nem hajlandók azt mások kezébe átadni. A magyarság ne folytasson olyan politikát, amivel csak növeli a bizalmatlanságot.

Irodalmi fajvédelem

Csávossy Jezsuita páter támadása magyar írók ellen

Budapestről jelentik: A Zrínyi-gárda — másnéven Országos Erkölcsvédő Liga — vasárnap a régi képviselőházban diszgyűlést tartott, amelyen felszólalt Csávossy Elemér, a Subotican is jól ismert jézustársasági tartományfőnök, aki szenvedélyes hangon kelt ki a „zsidó irodalom” ellen.

Csávossy Elemér azzal kezdte, hogy vannak fajvédők, de elfelejtik, hogy a fajnak legnagyobb ellensége nem a zsidó, hanem a zsidóság erkölcsstelensége. Aztán arról beszélt, hogy „Az üveg-cipő” című darab a legkárhozatosabb erkölcsstelenség és dekadencia. Mielőtt a darab színre került, a Zrínyi-gárda lépéseket tett, hogy a hatóságok ne engedjék meg „Az üveg-cipő” színrehozását, de ez a lépés nem járt eredménnyel, mert — mint mondotta — a hatalmat gyakorló közegek nem értek még meg a magasabb erkölcsi felfogásra. Beszéde végén felszólította a jelenlevőket, hogy ne olvassanak „erkölcstelen zsidó irodalmat”, ne strandoljanak, ne táncoljanak és ne járjanak ki a korzóra.

A következő szónok Krüger Aladár dr. volt, aki kijelentette, hogy Arany János óta nincs magyar irodalom. Heltai Jenő — mondotta — „olcsó vásári humorista”, Szomorú Dezső az „erkölcstelenség rabbija”, Móricz Zsigmond pedig kezdő jókaihoz képest. Adyról is elmondta lesújtó véleményét: „istenkáromló, beteg, vérbajos, aki nem ér-

demli meg, hogy vele sokat foglalkozzanak”. Az egyetlen író, akit földicsért, Herczeg Ferenc, akinek Bizánc-át a hallgatóság különös figyelmébe ajánlotta. Beszédét így fejezte be:

— Menjünk ki az uccára és legyünk

milliók hadsereg. Követeljük, hogy csukják be a színházakat és szüntessék be a liberális sajtót.

A hallgatóság, kongreganisták és diákok, a beszédeket lelkesen megtapsolták.

Hivatalos riport

a Halasi-utirablógyilkos kivégzéséről

„A kötélaltali halál nagyon könnyű halál”

A Halasi-uti rablógyilkos sirján talán már kinőtt az első fű, az akasztás szenzációját a közönség már csaknem elfelejtette, de azért Tóth Imre szubotcai kivégzése még nem befejezett ügy, legalább is az illetékes igazságszolgáltatási apparátus számára nem az. Az ítéletvégrehajtás aktái, az átiratok, referátumok, iktatások hosszú hivatalos utjukat járják még és ezért érthető, hogy a szarajevói tartományi igazságügyi osztály, a hóhér közvetlen felettes hatósága, most foglalkozik egyik beográdi lapban megjelent nyilatkozatában a szubotcai kivégzés körülményeivel. A beográdi lap annak idején tudósítást közölt a vérfagyasztó látványról és a tudósításra a szarajevói igazságügyi osztály a következő nyilatkozatot küldte be, amely a beográdi lap hétfői számában jelent meg.

— A halálbüntetést előírászerűen, szabályosan, gyorsan, ügyesen és teljes hozzáértéssel hajtották végre, — mondja a nyilatkozat. — Nem igaz, hogy a halálbüntetés végrehajtói vonszolták, kinozták és marcangolták az elítéltet. Hasonlóképpen nem igaz, hogy az elítéltel brutálisan bánták, hogy cinikusan nevettek és ez a jelenlévőkre nagyon kínos hatást tett. Amikor az államügyész átadta Tóth Imrét a halálos ítélet végrehajtójának és segédjének, ezek enyhe hangon felszólították Tóthot, hogy lépjen az akasztófa alatti zsámolyra. Ezután az ítéletvégrehajtó felállt az akasztófa mögött lévő székre, gyorsan és ügyesen az elítéltnek nyakába vetette

a hurkot, a segédje pedig ugyanabban a pillanatban kimozdította a zsámolyt az elítélt lábai alól. Így a felakasztott Tóth rángatás nélkül, függő helyzetben maradt. Ekkor Tóth arca elváltozott és megkékült és ugyanakkor az ítéletvégrehajtó fehér kendővel takarta le az arcot. Majd leszállt a székről és segédjével együtt a bitó mögött helyezkedett el. Az egész aktus alig néhány másodpercig tartott. Ezután két hivatalos orvos lépett a felakasztotthoz, szétkapcsolták keblén a ruhát és sztetoszkópon felváltva hallgatták a szív működését és megállapították, hogy az kilenc perc lefolyása után szűnt meg, mire kijelentették, hogy a halál valóban beállt. Ezt a körülményt a bíróság jegyzőkönyvbe foglalta. Tóth Imre hullája az előírás értelmében még harminc percig az akasztófa függött, ekkor az orvosok a hullát újból megvizsgálták és másodszor is megállapították a halált. A holttestet ezután levették az oszlopról, koporsóba tették és átvitték az államügyészség hullaházába. A kötél általi halál nagyon könnyű halál, — mondja végén a nyilatkozat — mert amikor a hurkot megszorítják a nyakon, összeszorulnak a megduzzadt nyaki véredények és a nervus vagus is, úgyhogy a felakasztott abban a pillanatban elveszti öntudatát és semmit sem tud tovább arról, ami történik vele. Mind a fentebb felsorolt tények megállapítást nyertek a szubotcai államügyész és az orvosok nyilatkozata folytán, akik a fent leírt ítéletvégrehajtásnál hivatalból jelen voltak.

Az egyiptomi kormány megtagadta Szudán kiűritését

A máltai angol flotta készen áll a felvonulásra

Londonból jelentik: Az egyiptomi kormány az ultimátumban kitűzött 24 óra leforgása előtt válaszolt az angol jegyzékre. A diplomáciai okirat azzal kezdődik, hogy felháborodását fejezi ki az elvetemült gyilkosság fölött, de elhárít magáról minden felelősséget, mert az egyiptomi kormány soha semmiféle kapcsolatban nem állott olyan szervezetekkel, amelyek erőszakot hirdettek és felforgatást kívántak. Hogy azonban az egyiptomi nemzet gyászának látható jele legyen, a kormány rendelkezésére bocsátja Angliának a követelt félmillió fontot s igéri, hogy minden törvényes eszközzel rajta lesz a bűnösök kiderítésén és megbüntetésén.

Ami azt a követelést illeti, hogy az egyiptomi katonák és tiszték vonuljanak ki Szudánból, azt a kairói kormány összegegyeztetetetlennek tartja az alkotmánnyal.

Az angol jegyzéknek azt a követelést is alkotmányellenesnek tartja az egyiptomi kormány, hogy Nagybritannia önhatalmulag rendelje el a Gezireh-tartomány egy részének csatornázását.

Zaglul basa írta alá a jegyzéket s azzal végzi, hogy legősztintébb vágya a brit kormánnyal és államhatalommal fentartani a jóviszonyt, amennyiben Egyiptom jogainak épségbentartásával lehetséges.

Délután adta át az egyiptomi kormány képviselője a diplomáciai okiratot lord Allenby brit főbiztosnak, aki diszkrecionális jogánál fogva, amellyel fel van ruházva, már másfél óra múltán megadta rá a választ. Ebben az újabb jegy-

zékben a brit kormány ismételtén kijelenti, hogy megtörténtek az intézkedések Gezireh tartomány megfelelő vidékeinek öntözésére, az öntözőcsatornák kiépítésének megkezdésére és

Anglia fentartja azt a követelést, hogy az egyiptomi katonák és tiszték hagyják el Szudánt.

Ami egyébként a félmillió font kártérítési összeget illeti, azt legkésőbb szerdán délig elvárja.

Az egyiptomi parlament bizalmat szavazott Zaglul basának

Közvetlen azután, hogy Zaglul basa miniszterelnök kézhez vette az angol válaszjegyzéket, ülés volt a parlamentben. A miniszterelnök az ellenzéket azzal igyekezett leszerelni, hogy a félmillió font sterling, melyet Egyiptom fizetni hajlandó Angliának, nem büntetés, hanem kártérítés, jelentette továbbá, hogy a kormány kötelező ígéretet tett Angliának a gyilkosok kikutatására és megbüntetésére, de minden további követelést visszautasított.

A nyilvános ülés után zárt ülés következett, amely hosszú ideig nyult el és azzal végződött, hogy a parlament bizalmat szavazott Zaglul basának.

Az egyiptomi kormány jegyzéke már megérkezett Londonba, de még nem adták közre. Kétségtelen, hogy Baldwin miniszterelnök és Chamberlain külügy-miniszter ragaszkodni fog az ultimátum-szerű jegyzékben felsorolt követelésekhez.

A kairói kormány abban bizakodik, hogy sikerülni fog a kérdést a Népszövetség elé vinni. Anglia azonban erre nem hajlandó, mert nem tartja illetékes-

nek a Népszövetséget, mivel Egyipton nem önálló tagja a népek szövetségének.

Anglia háborús intézkedése

Gibraltári jelentés szerint egy zászlóalj utasítást kapott, hogy készenlétben álljon, mert 29-én Egyiptomba viszik.

Maltában egy másik gyalogos zászlóalj áll készen az indulásra,

a kikötő előtt horgonyzó brit flotta pedig olyan parancsot kapott, hogy utasítás esetén négy órán belül elindul Alexandria elé.

Az angol csapatok parancsot kaptak, hogy mindaddig, amíg az egyiptomi kormány nem teljesíti az angol kormány feltételeit, tartsák megszállva az alexandriai vármegyéket.

Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány a Sir Lee Stack meggyilkolása miatt kártérítésképpen követelt ötszáz fontot kifizette az angol kormány megbízottainak.

Londoni jelentések szerint politikai körökben elkerülhetetlennek tartják a fegyveres konfliktust az egyiptomi kormánnyal abban az esetben, ha Zaglul basa a második jegyzékre nem ad ki elégitő választ.

A magyar

ellenzéki szövetség zászlóbontása

Ellenzéki gyűlések Budapesten és Szegeden

Szegedről jelentik: Az egyesült polgári ellenzék és a szociáldemokrata-párt vasárnap délelőtt együttes gyűlést tartott Szegeden. A gyűlésen a szociáldemokrata-párt részéről Peidl Gyula, a szegedi második választókerület nemzetgyűlési képviselője, továbbá Pakots József, Bródy Ernő, Nagy Vince, Propper Sándor és Kéthly Anna jelentek meg.

Peidl Gyula, a gyűlés első szónoka, élesen támadta beszédében a nyílt szavazást, amelyet csalásnak nevezett és hangsúlyozta, hogy ez a jogtalanság az oka minden bajnak.

— Nálunk a gyűlölet és a bosszú az ur — mondotta — állion tehát össze mindenki, hogy becsületet és erkölcsöt ne a gyilkosok prédikáljanak.

Annak a véleményének adott végül kifejezést, hogy a szociáldemokrata-párt a polgári ellenzékkel együtt le fogja törni a reakciót.

Nagy Vince beszélt az ESKÜTT-ügyről és a bombamerénylők pöréről és hangsúlyozta, hogy az ébredők egy csoportja hivatalosan foglalkozott a honvédelmi miniszter informálásával és hogy Márffy a miniszterelnök autóján járt az ébredőgyűlésekre. A bíróság csak a pör vádlottjai fölött ítélkezik — mondotta Nagy Vince — de a bűnök előidézőit a nemzet ítélőszéke fogja sújtani.

Felszólalt még dr. Bródy Ernő, Kéthly Anna, Propper Sándor és Pakots József is, aki beszédében a fajvédők büneiért a kormányt tette felelőssé.

Ugyanekkor — mint Budapestről jelentik — a Kossuth-párt is gyűlést tartott, amelyen Batthyány Tivadár gróf mondott nagyobb beszédet. Támadta Rassay Károlyt, amiért az ellenzéket cserbenhagyta. Utána Nagy Ernő a Kossuth-párt programját ismertette és hangsúlyozta, hogy a zsidó és keresztény nagytöke egy-séges frontjával szemben meg kell teremteni a dolgozó magyar nép egységes frontját. Buza Barna beszélt ezt követően az igazi kereszténységről. Krisztus kikergette a templomokból a kufárokat — mondotta — akik ott lóki viteli engedélyekkel kereskedtek, de sohasem tanultuk, hogy Krisztus kikergette volna az iskolákból a tanulni akaró diákokat.

A gyűlés Batthyány Tivadár zárószavaival ért véget.

Gorombáskodnak a bombamerénylők

Schweinitzer rendőrkapitány a vallatásokról — A fegyverszakértők terhelő vallomása — A vádlottak izgalmas szembevitése a nyomozás vezetőjével

A budapesti rendőrség szubotivai nyomozása

Budapestről jelentik: A bombamerénylők bűnpörének hétfői tárgyalása bővelkedett az izgalmas jelenetekben. Az első tanu Tihanyi Ferenc előadta, hogy Ruzskó Margit neki a merénylet utáni napon azt mondta, hogy ő előre tudott a bombamerénylőről, amelyet egy fiatalember ismerőse jelzett neki. Szász József cáfolja a tanu állítását, majd a védők kérésére a bíróság elrendeli Ruzskó Margitnak újból való beidézését és Tihanyival való szembevitését.

Kiszely István, Márfy védője tesz ezután előterjesztést, hogy Tkalsics Imréné, Márfy szomszédasszonyát hallgassa ki újból a bíróság, mert az asszony megjelent nála és elmondta, hogy vallomása bántja a lelkiismeretét, mert nem emlékszik rá biztosan, hogy ő a kritikus papírdarabot, amelybe a bombát csomagolva találták, átadta-e Nyilray Gyulának. Ezért kéri a védő, hogy adjanak módot Tkalsicsnének vallomása módosítására. A bíróság az indítvány fölötti döntést későbbre halasztotta.

A fegyverszakértő vallomása

Loch Péter nyugalmazott tüzérszázados vallomásaiban előadja, hogy az Erzsébetvárosi Kör bombájába a tettesek négy darab kétszáz grammos ekrazitdarabot tettek. Ezt maga Radó mondta el neki a rendőrségen, sőt le is rajzolták az ekrazitdarabok alakját. A robbantás mechanikai szerkezettel történt, erre bizonyított egy rugó és egy fogaskerék, amit a törmelék között találtak. Az elnök: Ismertetnem kell, hogy az eddigi adataim szerint vasárnap délelőtt helyezték el állítólag a bombát és hétfőn este robbant nyolc óra huszonöt perckor. Lehet óraszerkezetet ilyen hosszú időre beállítani?

A tanu: Hosszabb időre is lehet beállítani. A tettes a helyi viszonyokkal ismerős volt és ismerősnek kellett lennie a robbanás technikájával is. Számolt azzal, hogy a fűtőtest a hatást fokozni fogja.

Az elnök: Milyen távolságra hat ez a robbanó anyag?

A tanu: Negyven méter távolságra hathat. Hasonló szerkezetűek voltak a további merényletnél használt bombák is. A srápnelhüvelyekbe elhelyezett ekrazitöltények itt is német származásúak, ugyanazon kéz munkájára vall a két srápnelhüvelyen végzett furatok elkészítése is.

Az elnök: Történt robbantást kísérlet czele az anyaggal?

A tanu: A Reviczky uccai bombában levő robbanóanyag vizes volt, de kétségtelenül megállapították, hogy három darab nyolcvan grammos ekrazitpatron volt benne.

Az elnök: Alkalmos volt a két bomba emberi élet kioltására?

A tanu: Alkalmos volt, feltéve, hogy a robbanó anyag az elhelyezés előtt nem volt nedves. Varga Ferencet az én jelenlétemben hallgatták ki, — folytatja a szakértő — a Koháry uccai bombamerénylőre vonatkozólag. — Varga elmondta, hogy a törvényszéki palotának szánt bomba elkészítésénél jelen volt, a gyújtózsínort ő szorította rá a gyutaesra. A francia követség kapujában elhelyezett bombánál nekem az volt a véleményem, hogy azt két gyújtózsínóval szerelték fel a tettesek. Márfy is az én jelenlétben hallgatták ki, amikor is Márfy kijelentette, hogy a bombának csak egy gyújtózsínója volt. A Rassaynak és Miklós Andornak küldött bombák robbanóanyaga kifogástalan volt.

Az elnök: Márfy mit szól ehhez a vallomáshoz? Hallja, maga azt mon-

dotta, hogy nem két gyújtózsínóval látta el a francia követség bombáját, hanem csak egygyel!

A renitens Márfy

Márfy: Engem, kérem összeverték, mondanom kellett valamit, hát mondtam, hogy csak egy gyújtózsínó volt rajta.

A szakértő: Nines tudomásom arról, hogy megverték volna őnt.

Márfy: Őnt nem hívták oda.

Az elnök: Figyelmeztetem Márfy, hogy emiatt a szemtelen magaviselete miatt megérdemelné, hogy megbüntessem és elvezetessem innen a tárgyaló-

Márfy

teremből. Ön magas közjogi állásban álló férfiakat és családjukat akarta ezen kérdésekkel kompromittálni. Ezek a kérdések teljesen feleslegesek voltak. Figyelmeztetem, kénytelen leszek a tárgyalóteremből elvezettetni és tegyelmi büntetést is kap.

Krayzell bíró: A kihallgatások során a szakértő ur beszélt Márfyval, Radóval és Vargával. Kényszer alatt tették meg ezek vallomásukat vagy megverték őket?

A szakértő: Én nem vettem észre semmitféle kényszert és egyik vádlott sem panaszkodott.

Bartek védő kérdéseire azzal válaszol a szakértő, hogy annyira apró darabokra robbant szét a doboz, hogy azokat megtalálni lehetetlenség volt.

Az elnök: Vannak sebesültek, akiknek testében most is vannak darabok a bombából. Vannak olyanok, akiknek testéből 10—12 centiméter nagyságu darabokat szedtek ki.

Radót állítja fel a vádlottak padjáról az elnök azzal, hogy mit szól a szakértői véleményhez, ahhoz, hogy ő Schweinitzer kapitány előtt pontosan lerajzolta az erzsébetvárosi bomba szerkezetét.

— Igen, — válaszolja Radó — mert Schweinitzer kapitány ur lerajzolta nekem a másik szobában előbb.

A rendőrségi szakértő

A másik szakértő Szendrő Zsigmond hasonló szakvéleményt terjeszt elő, mint Loch tüzérszázados. Szerinte is lehetséges, hogy a vasárnap délelőtt elhelyezett pokolgép csak hétfő este robbant, mert az óraszerkezet még hosszabb időre is beállítható.

Az elnök: Lehetséges, hogy kívülről történt a begyújtás?

Szendrő: Teljesen kizártnak tartom. A helyiség, az épület és terem elhelyezése a kívülről való begyújtást kizárja.

Az elnök: Felvetted a védelem részéről az a kérdés, hogy az ablakon be-dobhatták-e a bombát?

Szendrő: A pokolgép súlyos, legalább négy-hat kilogram súlyu lehetett. A terem nyolc méter széles, az ablakon át úgy dobni be az uccáról, hogy nyolc méterre repüljön és a fűtőtest mögé essen teljesen ki van zárva. Azt sem tudja elképzelni, hogy a talált órákerék valakinek a zsebében lévő órájából származzon, a kerék rajta van másik két

fogaskerék lenyomata, a hus és a csont ilyen erős nyomást nem bírt volna el.

Balla és a Bácsmegyei Napló

Schweinitzer József rendőrkapitány kihallgatása előtt az elnök figyelmezteti a vádlottakat, hogy a tanuvallomás alatt vigyázzanak megatartásukra és a védőket is figyelmezteti, hogy őrizzék meg higgadságukat.

Schweinitzer vallomásában részletesen elmondja a nyomozás történetét és hangsúlyozza, hogy a nyomozás minden testi és lelki kényszer nélkül folyt le. Visszautasítja a rendőrséget ért gyanúsításokat és kijelenti, hogy szerinte megszervezett machindcióról van szó. 1924 januárjában kapta a főkapitányságtól azt az utasítást, hogy az Erzsébetvárosi Kör elleni bombamerénylet tetteseit nyomozza ki, miután az 1922. évi nyomozás nem vezetett eredményre.

— Először az S. H. S. királyság felé vezető nyomokon indultam el — mondja Schweinitzer — és a jugoszláv kormány engedélyével Szubotivára utaztam, hogy Balla Géza szerepét tisztázzam. A Bácsmegyei Napló ugyanis azt a hírt közölte akkoriban, hogy az ottani rendőrség letartóztatta Balla Géza sofőrt, akit az Erzsébetvárosi Kör elleni merénylet részességével gyanúsítanak. Ez a nyomozás negatív eredménnyel végződött, mert kétségtelenül megállapítottam, hogy Ballának semmi része sem volt a merényletben.

Márfy, a vörös katona

Ismerteti ezután Schweinitzer kapitány Márfy előéletét. A proletárdiktatura alatt saját kérésére felvették a vörös hadseregbe, ahol nem felelt ki ellenforradalmi tevékenységet. Tisztté nem nevezték ki, kitüntetései pedig nincsenek, legfeljebb csak a Károly-csapatkeresztet kapta meg.

Márfy itt közbevág és a következőket mondja:

— A vörösök engem fel akartak akasztani. Az eredeti háborus kitüntéseim ugyan elveszték, azonban kerestem őket. A szemébe mondom a kapitány urnak, hogy engem igenis bántalmaztak. Hat óra hosszat kellett Schweinitzer kapitány ur szemébe nézmem és ő közben folyton az orrom alá fujta a füstöt. Rugdostak és köpködtek és nem engedték meg, hogy a köpéseket letöröljem magamról. Ami pedig a IX. kerületi nemzetvédelmi osztály pénztárkönyvét illeti, nyilvan a szemébe mondom a kapitány urnak, hogy közokirat-hamisítást követett el, amiért fel is jelentettem.

Az elnök erre ismerteti Márfynak erre vonatkozó kijelentését és hozzáfűzi, hogy ebben az ügyben Schweinitzer kapitány ellen az eljárást megszüntették.

Márfy: A pénztárkönyv szerint tizenháromezer tagja van a nemzetvédelmi osztálynak. Ennyien nem voltunk. Nők is szerepelnek a listán, pedig nők nem lehettek tagok.

A többi vádlottak is fentartják állításukat Schweinitzer ellen. Radó vádlott felugrik és indulatosan rákiált a tanura:

— Gazember, gyilkos, zsidóbérenc!

Az elnök ezért háromheti szigorított zárkával bünteti Radót, aki gúnyosan megköszöni a büntetést.

Az elnök: Majd meglátja, hogy ez mit jelent.

A márványasztal

Szász József vádlott: A márványasztalt, amelyiken rajta volt a bomba rajza, nem hozták el a főtárgyalásra, mert kiderült róla, hogy szélhámoságot akartak vele elkövetni.

Az elnök ezért a kijelentésért Szász egyheti magánzárkára ítéli.

Vasek védő: Arra feleljen kapitány ur, hogy hol van a márványasztal?

Schweinitzer: A gyanúsítottak fantáziájában!

A vádlottak erre izgatottan felugranak és nagy lármát csapnak. Radó valamit kérdezni akar, az elnök azonban rászól:

— Az előbbi durva viselkedése miatt nem engedem meg, hogy beszéljen.

Radó erre rákiált Schweinitzerre: Szemtelen, hazug tróder!

Az elnök emiatt Radót újabb egyheti szigorított magánzárkával bünteti.

Kiszely védő (Schweinitzerhez): Hozza el a nemzetvédelmi osztály jegyzőkönyvét.

Az ügyész: Ez nem tartozik ide.

Bartek védő: Igenis, idetartozik ez a hazugság.

Az elnök ezért a hangért dr. Bartek védőt hatmillió korona pénzbüntetésre ítéli.

Kiszely védő: Én is tartatom azt, amit Márfy mondott, hogy Schweinitzer közönséges okirathamisítást követett el!

Az elnök: Az ügyész ebben az ügyben már megszüntető határozatot hozott.

A védők ezután előterjesztési tesznek, hogy a pénztárkönyvet terjesszék a bíróság elé. A bíróság a védők előterjesztése fölött egyelőre nem határozott.

Megkezdik a Habsburg-propagandát a magyar legitimisták

Andrássy Gyula gróf áll az akció élén

Budapestről jelentik: Hosszu passzivitás után a magyar legitimisták elérkezettnek látják az időt arra, hogy Habsburg Ottó érdekében a propagandát teljes intenzitással újból megkezdjék. Az akció Ottó születésnapja alkalmával indult meg, amikor a Bazilikában ünnepi istentiszteletet tartottak. Erre az ünnepségre Andrássy Gyula gróf is Budapestre érkezett tiszadobi birtokáról, ahol már hosszú idő óta visszavonultan élt és budapesti tartózkodása alatt behatóan tanácskozott a legitimistákkal. Andrássy kijelentette, hogy újból intenzív részt fog venni a politikában, amire hír szerint Andrássy azért szánta el magát, mert Bethlen István gróf nemrégiben ígéretet tett arra, hogy hajlandó a nemzetgyűlés elé terjeszteni a kormányzó működési idejének szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. Ennek a tárgyalását a legitimisták alkalmasnak tartják arra, hogy a magyar nemzetgyűlés előtt is megindíthassák az akciót Ottó királysága érdekében.

A legitimisták nyílt zászlóbontása egyébként december 14-ikén fog megtörténni, amikor Andrássy, mint

a budai választókerület képviselője, a budai Vigadóban beszámoló beszédet tart.

A népgyűlést megelőzően a legitimisták december 9-ikén politikai vacsorát fognak rendezni, amelyen a legitimista vezérek közül Andrássy Gyula gróf, Rakovszky István, Beniczky Ödön, Pallavicini György örgróf, Sigray Antal gróf, Cziráky György gróf, Cziráky József gróf, Vargha Gábor, Szmracsányi György, Windischgrätz Lajos herceg, Huszár Elemér és még számos közismert legitimista vesznek részt.

A beavatottak szerint a legitimista mozgalom két irányban halad. Az egyik azt célozza, hogy minél előbb legitimista politikai párt alakuljon és a rendelkezésre álló eszközökkel zászlaja alá gyűjtse az ország legitimista lakosságát, másrészt külföldi összeköttetései révén haladjon a magyar legitimizmus közismert célja felé. Ez a párt nem szab maga elé időbeli dátumokat, hanem arra törekszik, hogy Habsburg Ottónak visszaszerezze a magyar trónt.

A legitimisták akciójukban Apponyi Albert gróf támogatására és csatlakozására is számítanak.

A „Református hét“ első napja Szuboticán

A szubotici református hitközség Kovácsy Sándor lelkészével az élen november 24-től 30-ig „Református hét“ rendezését tervezte, amelyre meghívta a Vajdaság valamennyi református hitközségét. A református lelkészek örömmel támogatták a szubotici hitközség akcióját és így sikerült összeállítani a református hét programját, amelyet a *Bácsmegyei Napló* már ismertetett. A program első része: „Mit vár hivatól a református egyház?” A kérdésnek két előadója van. Az első előadó, Ágoston Sándor lelkész hétfőn délután tartotta meg előadását a református imaházban.

Az ünnepélyt Benkő Viktor sombori lelkész imával nyitotta meg, majd a programba vett teológiai kérdés első előadója, Ágoston Sándor bácsfeketehelyi református lelkész lépett a szószékre. Csaknem egy órában keresztülívés előadást tartott a *szolgálatról*, feleletképpen a programon szereplő kérdésre. Magas szárnyalású előadását a nagyszámú közönség nagy tetszéssel fogadta. Ezután a református hitközségi dalárda elénekelt a „Térj magadhoz...“ kezdetű szoltárt, majd az ünnepség befejezésül Szabó-Batancs Istvánné mondott imát.

A „Református hét“ második napján, kedden délután hat órakor dr. Krenrich János cservenkai orvos fog előadást tartani az egyházfegyelemről.

Befejezte munkáját

a temerini vízlecsapoló társaság

Temerinből jelentik: A temerini vízlecsapoló társaság most másodszor is lecsapolta az árvízveszedelemnek kitett területeket s ezáltal több ezer hold földet tett ismét használhatóvá. A tavaszi tiszai vízáradások ugyanis, amelyek a Felső Jegricska-barán utat találtak a temerini határba is, nagy károkat okoztak minden esztendőben. Ha a tiszai vízáradás nem következett be, a talajvíz pusztította el a mélyebb fekvésű szántóföldek termését. A most befejezett lecsapolási munkálatok eredménye mintegy 16 km. hosszú csatornázás, amely a talajvizet a Jegricskán át levezeti a Tiszába; viszont a tiszai árvíz elnyeli. A munkálatok 110.000 dinárba kerültek, amelyből a dobrovoljác-földek illetve címén az állam 20.000 dinárt fedezett.

Lett főkonzul lett

Bécsben egy kiutasított magyar Erős a bécsi városi tanácsnál is erősebb

Bécsből jelentik: Az osztrák hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a német-ausztriai köztársaság elnöke akkreditálta Lettország új bécsi főkonzulját, Erős Hugót. A sűrű diplomáciai hírt az új főkonzul személye teszi különösképpen érdekessé. Erős Hugó az összeomlás előtt tengerésztiszt volt, majd gazdagon nősült és Bécsben telepedett le. A bécsi társaságokban csakhamar nagy szerepet játszott és mindenütt szenvedélyes automobilistának ismerték. Amikor Bécs városának adóügyi diktátora, Breitner tanácsnok az év elején magas adót vetett ki az automobilon, Erős Hugó nagy agitációt kezdett annak érdekében, hogy az összes autótulajdonosok adják vissza sorszámaikat, helyezték el automobilaikat Bécs környékén és így rezisztáljanak a magas adó ellen. Naponta hatalmas felhívások jelentek meg a bécsi lapokban Erős Hugó aláírásával. Erős kitűnő karrikaturistákkal gunyrajzokat készített. Breitner-ka törvényszéki bírák segédkeztek az

ról és Bécs városának vezetőiről, amiket leközöltetett a lapokban hirdetések alakjában. Ezt már azután Bécs városának polgármestere megsokalta és Schober rendőrönökkel egyetértésben Eröst, aki mint magyar állampolgár beavatkozott Ausztria belügyeibe, alkalmatlan idegenként kiutasította. Erős Hugó eltávozott Bécsből, azonban csakhamar ismét feltűnt a Ringen, mint osztrák állampolgár. Egy kicsiny stájerországi falucskában megszerzte az illetőséget és ezzel együtt az osztrák állampolgárságot. Most

már jogosan szólhatott bele Ausztria és Bécs ügyeibe, azonban úgy látszik még mindig nem érezte magát eléggé biztonságban, mert jónak látta összekötetési révén kijárni, hogy Lettország, amelynek eddig Ausztriában nem volt képviselője, kinevezze bécsi főkonzulává. Hivatalos elismerése után kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy ezentul az exterritorialitás védelme alatt fog küzdeni Breitner adói, elsősorban a házadó ellen, amelyet — mondotta — még az autódadónál is veszedelemesebbnek tart...

A KÉT FÁSKOSÁR

**Eskütt elkergette a védőjét — Hétfőn halállal fenyegették
Eskütt ügyvédjét — A bíróság egy óra hosszat keresett
új védőt**

Nagyatádi veje árulta a kiviteli engedélyeket

Budapestről jelentik: Az Eskütt-pör központjába a titokzatos két fáskosár került, amelyekben a panama-pör fővádlottja bizalmas iratait őrizte és a melyek tartalmával a védelem idáig még nem ismerkedhetett meg, mert az ügyészség annakidején átadta Nagy-
atádi Szabó Istvánnak.

Eskütt Lajos a hétfői tárgyalás előtt rátámadt védőjére, dr. Weisz Ödönre, a legkiválóbb magyar büntetőjogászok egyikére és a következőket mondta neki:

— Követelem, hogy tegyen előterjesztést a törvényszéknek az irányban, hogy a nálam lefoglalt két fáskosár iratait önnek rendelkezésére bocsássák. Anélkül nem tehet a védelem a bizonyítás kiegészítésére indítványt.

Az ügyvéd nem felelt Eskütt kifakadására, mire a fővádlott, közvetlenül a tárgyalás megnyitása után, Töreky elnökhöz fordult:

— Kérem, a védőm előterjesztését akar...

Az elnök: Ki engedte meg, hogy felszólaljon?

Weisz Ödön védő: Előterjesztést óhajtok tenni.

Halállal fenyegették...

A védő az elnök engedélyével elmondta, hogy negyvenéves ügyvédi működése alatt nem fordult elő, hogy annyira önérzete ellenére kellett volna védői funkcióját gyakorolni, mint ebben a pörben. A vádlott, akinek képviselőtében jelen van, önmaga teszi nehezzé helyzetét. Felkéri a bíróságot, hogy mentse föl őt Eskütt Lajos további védelme alól.

Halálos csönd követte a védő szavait.

Az elnök: Szóval ön lemond?

Weisz védő: Le kell mondanom. Megjegyzem, hogy életem veszélyeztetésével jöttem ide, ma is halállal fenyegették, mégis eljöttem, mert kötelességemnek éreztem.

Az elnök (Esküthöz): Tudomásul veszi védője lemondását?

Eskütt: Igen, új védő kirendelését kérem.

Az elnök: Van valaki a hallgatóság között ügyvéd, aki elvállalja Eskütt Lajos védelmét?

Dr. Rézler Kornél ügyvéd, Brezina Gyula védője jelentkezik. Amennyiben elnök ur úgy látja, hogy nem forog fenn érdekellentét, akkor közérdekből kisegíteném e kinos helyzetből a bíróságot.

Az elnök: Érdekelletét van, ügyvéd ur nem képviselheti Eskütt Lajost. A hallgatóságban senki sincs, aki vállalná Eskütt védelmét?

Senki sem jelentkezett, mire a bíróság felfüggesztette a per tárgyalását.

Ügyvéd kerestetik

Szünet után megindult a keresgélés védő után. A hallgatóság sorai között voltak ügyvédek, de a tapasztaltak után egyikük sem volt hajlandó arra, hogy vállalkozzék Eskütt védelmére. Boronkay, ügyész maga is hozzálátott, hogy

védőt keressen, járt-kelt a folyosókon, találkozott is természetesen ügyvédekkel, de amikor azok Eskütt nevét hallották, gyorsan odébálltak. Később már a bíróság tagjai is, Méhes és Szabolcs-ügyésznek a védőkeresésben, cirkáltak a folyosókon, bekukkantottak az egyes termekbe, hiába, eredménytelen maradt az expedíció, nem sikerült védőt fogni.

Több mint egy óra mulva fogott az elnök egy fiatal ügyvédet, dr. Kern Aurélt, aki elvállalta Eskütt védelmét és folytatták a tárgyalást.

Eskütt szabotál

Az elnök bejelentette, hogy áttérnek a Brezina-ügy tárgyalására. Brezina Gyula mézárós 1921 májusában száz marhakiviteli engedélyért 100.000 koronát, 1921 júliusában pedig kétszáz borjukiviteli engedélyért ugyancsak 100.000 koronát, összesen tehát 200.000 koronát fizetett Esküttnek. Eskütt ebből az ügyből kifolyólag kétrédbeli megvesztegetés büntetéssel, Brezina kétrédbeli büntetési büntettségével, Deutschné vádlott pedig egyrédbeli büntetési büntettségével van vádolva. Az elnök Brezinát és Deutschnét egyelőre kiküldte a teremből. Esküttet pedig felszólította, hogy álljon fel és tegyen vallomást ebben az ügyben.

Eskütt: Tisztelettel bejelentem, hogy nem óhajtok vallomást tenni. Védőm teljesen készületlen, nem ismeri az iratokat, nem ismeri a vallomásokat, fogalma sincs az egész ügyről.

Az elnök: Mondja el, mit tud a Brezina-ügyről, ezzel majd tájékoztatja az új védőjét is.

Eskütt: Amíg két fáskosár iratot nem kapom meg, megtagadom a további vallomástételt.

Az elnök: Délután megkapja a fáskosárakat, de ott nincsen Brezinára vonatkozólag semmi irat.

Eskütt: Ami jegyzék nálam van, az a miniszterelnök irtól került hozzám...

Az elnök (félbeszakítja): Hajlandó-e nyilatkozni arra vonatkozólag, hogy mi a szerepe a Brezina-ügyben vagy sem?

Eskütt: Megtagadom a vallomástételt, amíg a fáskosárakat meg nem kapom!

Az elnök: Üljön le! Felolvassuk a rendőrségen tett vallomását.

Eskütt Lajos ez ügyben a nyomozás során azt vallotta, hogy Brezina Gyulától pénzt nem kapott soha, tény az, hogy támogatta a miniszternél Brezina kérvényét, de azt szivességből tette.

Nagyatádi veje

Brezina Gyula vádlott elmondta, hogy állatkivittel foglalkozott, de nem tudott kiviteli engedélyt kapni. Az erdőcsokonyai Feldmárnék révén összekötésbe került Tankovics Miklóssal, Nagyatádi Szabó István vejével.

Az elnök: Mondja ezt el részletesen!

Brezina: Feldmárné fölment a miniszter lakására. A miniszter ur kijelentette azonban, hogy csempészmarhára nem adhat kiviteli engedélyt, de kérjen

csempészlőra, azt majd megadja. A miniszter ur azt is mondta, hogy ha kell a csempészlőra az engedély, írjuk meg a kérvényt és vigyük azt el Miklóshoz.

Az elnök: Ez a Miklós a miniszter veje, Feldmárné pedig Erdőcsokonyára való, ahova való a miniszter is.

Brezina: Tonkovics közölte Feldmárnéval, hogy csak akkor szerezheti meg az engedélyt, ha a marhák darabjért 2500 vagy 3000 koronát fizetünk.

Az elnök: Mit mondott Feldmárné, mivel indokolta ezt meg Tankovics Miklós?

Brezina: Illetékre kérte. (Derűtség).

Részletesen elmondta ezután, hogy 125.000 koronát fizetett Nagyatádi vejének lokiviteli engedélyekért, amelyeket az após, Nagyatádi miniszter szépen ki is állított. Később Brezina ki akarta ezt az engedélyt marhakiviteli engedélyre cserélni. Ekkor küldte őt Tankovics Esküthöz, aki újabb százezer koronát vett fel tőle a kisgazdapárt kasszája javára.

Az elnök: Mért nem mondta ezt a nyomozás során?

Brezina: Más világ volt akkor, kérem.

Tankovics vall

Tankovics Miklós, Nagyatádi veje, a ki hosszabb ideig vizsgálati fogságban is ült, kijelentette, hogy apósa megtitkította neki, hogy bárki érdekében is közben járjon, ennek ellenére azonban egy alkalommal ő is felvett pénzt kiviteli engedélyért. Amikor kipattant a botrány, hamar visszacsindlta az üzletet, nehogy belekerüljön a panama-botrányba. Kijelentette, hogy valótlán az az állítás, amely szerint Nagyatádi Esküttnek négyszobás lakást tartott volna fenn. Tény, hogy az elhunyt miniszter nagyon szerette Esküttet, akit megbízható embernek tartott.

A bíróság ezután Feldmár Mórné tanut hallgatta ki. A tanu elmondta, hogy egy alkalommal kiviteli engedély megszerzésére kérte fel Esküttet, aki azonban megtagadta kérését és a minisztériumhoz utasította őt. Ekkor Tankovics-hoz fordult, aki marhánként kétezeröttszáz koronáért hajlandó volt megszerzeni a kiviteli engedélyt.

Végül Tömöri Angéla vádlott tett jelentéktelen vallomást, majd az elnök a tárgyalást berekesztette.

Masaryk elnök és a nyitrai suszter

Érdekes kilakoltatási eljárás — akadályokkal

Pozsonyból jelentik: Néhány nappal ezelőtt Nyitrán, a Cigány-uccában, bírósági végzést akartak végrehajtani és e célból rendőrök kíséretében több hatósági személy jelent meg. A kilakoltatási végzést Roth Ignác keresete alapján hozta a bíróság Deutsch Tóbiás kilencgyermekes cipész ellen. A hatósági személyek a helyszínen, ahol a kilakoltatás hírére nagy tömeg gyűlt össze, több embert felszólítottak, hogy hordják ki a lakásból a butorokat, de senki sem akadt, aki napszám ellenében hajlandó lett volna a nagy családú Deutsch cipész butorait és szegényes ingósdagát az utcára kihordani. A tömeg percerőperere fenyegetőbb magatartást tanúsított a kirendelt hatósági személyekkel szemben, akik végre is kénytelenek voltak, dolguk végzése nélkül eltávozni.

Deutsch Tóbiás cipész, szomszédjai tanácsára, miniszterpapíron sirta el baját és az ákom-bákom betűkkel telerótt kérvényt a köztársaság elnökének címezve postára tette.

Nyolc nap se telt el, az elnöki irodából választ kapott Deutsch. A válaszban az elnöki iroda arról értesítette, hogy Masaryk elnök intézkedett, hogy a kilakoltatási eljárást függeszessék föl. A köztársasági elnök levele alapján a hatóság a kilakoltatási végzés végrehajtását az új vizsgálat befejeztéig elhalasztotta.

HIREK

GESZTENYE

Szeretem a gesztenyét, csakugy mint a közönséges város. Meg vagyok hatva, ha szabad magam kifejeztem, meg vagyok a gesztenyétől hatva, mikor megszállja az uccákat tél felé. Ugy mintha valami élőlény volna ez a sült gesztenye. Csupa kis meleg állat, mokus vagy vakondok vagy micsoda.

Szeretem a gesztenye nevét. Jól esik hallani. Jó ízű kimondani. Olyan mint a gesztenye ize.

Hangulatot tesz a gesztenye neve az eszemre. Bizalmasat, békés, estit, pestit.

Rokonszenvezek azokkal az ismeretlenekkel, akiket meglátok este ott állani, gesztenyét venni.

Jó volt az elaludt ifjkorban kettesben odaállani, gesztenyét vásárolni.

Kedvesek voltak, nagylelkűek azok a Gesztenye nének meg Gesztenye bácsik, akik megengedték, hogy az ember rágyujtson az ő gázlámgjuknál, ha nem is vásárolt.

Jó érzés este gesztenyét vinni valahová.

Jó a felöltő zsebében az embernek azon a jó meleg papirzacskón tartani a kezét.

Kicsit messziről úgy tűnik a világitás alatt a gesztenyesütés, mintha valamely régi, pipás francia művész rajzolta volna.

S az az oktan illúziója is kél az embernek, hogy Párisban vagyunk, de réges régen, mondjuk a hatvanas években.

Tegnapelőtt este vettem az idén először gesztenyét.

Tízért vettem.

Az az öreg asszony nagyon figyelmes mosolygós volt:

— Tessék egy kicsit várni, attól félek egypár darab még nyers lesz közte. Hadd forgatom meg egypárszor. Csak tessék ezt a drága jó szagát addig szagolni.

Megforgatta egyenkint, a gesztenyét. Ez az öreg asszony is olyan, mint a gesztenye. Ugy öltözik mint a gesztenye. A keze kormos, a képe füstös, a ruhája fekete. Az a feketeségbe gyömmöszölt teste, az meg éppen fekete lehet mint a sült gesztenye. De az öreg asszony testszine senkit sem érdekel. Az öreg asszony veszi teszi a gesztenyét, közbe szóval tart szívélyesen, hogy hát egy perc, nemrégente tette oda ezt a csapat gesztenyét, no de már mingyár egyszerre mind olyan puha lesz mint a vaj. Remekjő gesztenye ez kérem.

Az öreg asszony kér egy percet az eszmeletemtől, azért mert itt van a világon. Azt gondolom felőle futólag, hogy most az őszön született és tavasszal ibolya lesz belőle. Mégis súlyos lesz állani szegény nő mellett, csak így merengve előkelően. Adok valami hangot az öregnek: megkérdem, hogy megy az üzlet.

— Hát kérem valahogy menni kell neki kérem. Menni kell kérem valahogy.

Hát osztán megkérdem a nénit, mégis mennyit hoz ez a gesztenye naponta.

Nem szól, kapkodja a gesztenyét, már csomagolja is befelé. Mintha nyugott volna. Azután azt mondja, nem nekem, a kályhának befele:

— Huszezer korona adó van egy héten egy ilyen sütőkályhára, elég az nekünk kérem.

— Elég biz a. Legalább kiadja osztán azt a kis mindennapit?

Egész morcos lett az öreg asszony, csapkodta be a papirosba a gesztenyét s azt mondta megint, mondhatnám dohogva:

— Huszezer korona egy hétre. Éppen elég az mitőlünk, éppen hogy elég. Ettől a nyavalyás kis gesztenyétől kérem szépen. Hogyne volna az elég.

Kis elmélyedés után rájöttem, hogy az öreg asszony megijedt. Hátha vala-

mi spicli vagyok, a város vagyok, vagy az állam vagyok. Igen alázatosan és igen rosszindulatú hanggal köszönt mikor elmentem.

Pedig én a szívemet sütöm neki, mint ő nekem a gesztenyét. Szép Ernő

— **Avallásügyi miniszter audienciája.** Beogradból jelentik: Trifunovic Misa vallásügyi miniszter hétfőn este audiencián volt a királynál. A miniszter az audiencia után a miniszterelnökségre ment, ahol Pasics miniszterelnökkel és Trifunovic miniszterelnök-helyettesel tanácskozott és referált kihallgatásának lefoiyásáról.

— **Szombati végrehajtják a kormány rekonstrukcióját.** Beogradból jelentik: A kormány rekonstrukciója, jól informált helyről származó hírek szerint, e hét végéig feltétlenül meg fog történni. Surmin dr.-nak kereskedelmi és Drinkovic-nak tárcanélküli miniszterre való kinevezése már elhatározott tény, szó van ezenkívül Davcsár, vagy Kramer szlovéniai független demokratáknak a kormányba való belépéséről is.

— **Antonijevics követ részt vesz a velencei tárgyalásokon.** Beogradból jelentik: Antonijevics római követ utasítást kapott a kormánytól, hogy azonnal utazzék Velencébe és személyesen vegyen részt az olaszokkal folyó tárgyalásokon. — **Milosevics bécsi követ és Zivkovic Traján konstantinápolyi ügyvivő hétfőn Beogradba érkeztek.**

— **Tanítói kinevezés.** Pélmonostorról jelentik: Szudarevics Ruzsica osztrák lakost a közoktatásügyi miniszter a baranyai Branjin község elemi iskolájához tanítónőnek nevezte ki.

— **Elhalasztott községi választások.** Vukovarról jelentik: Jövő évi január hó 11-én esedékesek az új községi választások. A tartományi főispánságtól most értesítés érkezett Vukovár város tanácsához, hogy a községi választásokat bizonytalan időre elhalasztják.

— **Pályázatot irnak ki a bellyei uradalom igazgatói állására.** Pélmonostorról jelentik: A bellyei uradalmat jelenleg ideiglenesen Sokoovics igazgató-helyettes vezeti, az igazgatói állás ezideig még betöltetlen. Nemrégiben Kristan Antunt, már volt vezetőjét a bellyei uradalomnak, szemelték ki az igazgatói állásra, ez a terv azonban, ugylátszik, meghiúsult, mert a kormány úgy határozott, hogy a bellyei uradalom igazgatói állására kiírja a pályázatot.

— **A noviszádi szerb színházi társulat új vezetősége.** Noviszádról jelentik: A noviszádi szerb színházi társulat vasárnap délelőtt megtartott közgyűlésén megválasztották az egyesület új vezetőségét. Elnök lett dr. Szubotic Kamenko, a noviszádi újságírószekció titkára, választmányi tagok: dr. Maletin Marko, a Matica titkára, Mirkov Andor, Gresics Groja, Malin Ferenc, dr. Borota Branislav és ifj. dr. Hadzsi Koszta.

— **Megalakult a horvát parasztnéppárt.** Zagrebből jelentik: Lovrenkovic, a Radics-pártból kizárt képviselő vezetésével hétfőn megalakult a horvát parasztnéppárt. Az új párt kiáltványt bocsátott ki, amelyben közli programját.

— **Az oro z kommunista-párt Trockij irodalmi működése ellen.** Moszkvából jelentik: A kommunista-párt soraiban még mindig erőlyes intézkedésekre készülnek Trockij irodalmi működése ellen, mert Trockij az 1917. évi forradalmat új művében a maga felfogásában ismerteti.

— **Benzin helyett barnaszén-kátrány.** Párisból jelentik: Egy Markonin nevű menekült orosz mérnök feltalálta robbanó motoroknak barnaszén-kátrányval való üzemeltetését benzin helyett. Műszaki körökben nagy várakozással tekintenek a találmány gyakorlati alkalmazására, amelyből nagy anyagmegtakarítást várnak.

— **Másfélbillió amerikai kölcsönből villamosítják az osztrák vasutakat.** Bécsi tudósítónk jelenti: A Neue Montagsblatt arról értesül, hogy dr. Günther Ernő, a szövetségi vasutak igazgatóságának elnöke több amerikai bankkarral és pénzcsoporttal másfélbillió osztrák korona kölcsön felvételéről tárgyal. Ennyi kell ugyanis az osztrák szövetségi vasutak vonalainak villamosítására és a tárgyalások eredménnyel kecsegtetnek.

— **Kétszázötvenmillió kártérítés egy csecsemőnek.** Budapestről jelentik: Revész Sándor biztosítási főtitkár feleségének ez év októberében fia született. A szülésznő, aki belügyminiszteri rendelet értelmében köteles az újszülött szemébe 1 százalékos ezüstnitratot csöpögtetni, nem a klinikán, hanem szabálytalanul egy budai drogériában vásárolta a kétkeresztes mérget, ahol 10 százalékos ezüstnitratot szolgáltatott ki. A szülésznő ezt az oldatot fecskendezte be a gyermek szemébe, aki súlyos égési sebeket szenvedett a magasszázaléku méregtől. A gyermek szemévilágát csak a legkiválóbb szem-specialisták tudták megmenteni, látóképességének 80 százalékát azonban így is elvesztette. Az apa följelentést tett a budai droguista ellen, aki a törvény tiltó rendelkezése ellenére is kiszolgáltatta a szülésznőnek a kétkeresztes mérget s 250 millió koronás kártérítést követel a fia részére.

— **Amikor Lloyd George torkonragadta Clemenceaut.** Londonból jelentik: Wickham Steed most »Harminc év« cím alatt kiadott emlékiratban leírja, hogy Clemenceau és Lloyd George között egy alkalommal majdnem tettelességre került a sor. Clemenceau olyan nyiltan vádolta meg angol kollégáját azzal, hogy a valóságnak meg nem felelő kijelentéseket tett, hogy Lloyd George torkonragadta és elégtételt kért. Wilson elnök elválasztotta a tusakodókat egymástól, majd Clemenceau karddal és pisztollyal adandó elégtételt ajánlott. Lloyd George nyilatkozott a sajtónak, hogy Wickham Steednek ez a beállítása ostoba kitalálás. Wickham Steed kijelenti, hogy ezt a jelenetet nem adta át a nyilvánosságnak mindaddig, amíg előbb a leírt jelenet valóságáról meg nem győződött.

— **A római Umberto-képtár tűzkausztrófája.** Rómából jelentik: A világhírű Umberto-képtárban vasárnap este veszedelmes tűz keletkezett. A kárt még nem állapították meg. Az épület ojtási munkálatai nagyon izgalmasak voltak. Azokat, akik a tűz keletkezésének idején az épületben tartózkodtak, nagy fáradtsággal kötéllétrákkal mentették meg. A tűz ugyanis a lépcsőházban keletkezett és gyorsan elterjedt. A képtár személyzete a terraszra menekült és onnan kiáltozott segítségért. Az Umberto-képtár épületei a város közepén fekszenek, ezért csakhamar óriási tömeg sereglett össze. Egy fiatal nő a lánghan álló épület balkonjáról le akarta vetni magát és csak a tömeg kiáltozásai térítették el szándékától. Az épületben mintegy husz ember szenvedett égési sebeket.

— **Egy robbanó akna megölt kilenc embert.** Dünkirchenből jelentik: Egy buvárhajóakna, amelyet hálóval kifogtak, fölrobbant. Kilenc ember életét vesztette.

— **Kémkedési vád egy dán miniszter ellen.** Koppenhágából jelentik: Az elmúlt napokban nagy feltűnést keltő röpirat jelent meg, amely Borgbjerg dán minisztert azzal vádolja, hogy a háború alatt a németek javára kémkedett. A röpiratot a szociáldemokrata kormányparti lap elbocsátott szerkesztője írta és országszerző nagy fölháborodást keltett. A meggyanusított miniszter eddig még nem nyilatkozott.

— **Kinevezés.** Szentáról jelentik: A közoktatásügyi miniszterium Jeges Károly tanítót a tornyospusztai elemi iskolához nevezte ki.

— **Létszám-redukció a jövátélteli bizottságnál.** Genfből jelentik: A Népszövetség hétfőn közzétette a jövátélteli bizottság létszámcsökkentéséről szóló határozatot. Eszerint megszüntetik a bizottság pénzügyi, vizsgálati és jövátélteli adósságok helyreállítási bizottságát. A jogi osztály személyzetét négy tagra csökkentették és redukálták a titkárok számát, csökkentették a delegátusok számát és fizetését is.

— **Tizenöt napi fogházra ítélték a szigetvári izgató cikk szerzőjét.** Budapestről jelentik: A Huszár Csaba-féle ismeretes szigetvári affárnak tudvalevően az volt a közvetlen előzménye, hogy a szigetvári hősök emlékoszlopának leleplezésénél nem akarták szólni engedni a zsidóság képviselőjét. Ezzel az ügygel kapcsolatban akkor a Kaposvárott megjelenő Somogyi Újság című kurzuslap nagy cikket írt, amelyben tiltakozott az ellen, hogy a zsidók is ott legyenek az ünnepélyen. A cikk kijelentette, hogy a zsidók közreműködését a hazafias ünnep megszenteltségének tartaná. A pécsi törvényszék a hitfelekezet elleni izgatás vétsége miatt 15 napi fogházbüntetésre ítélte a cikk szerzőjét, Puskás István kurzusújságíró, akinek a büntetését az ítéltábla is jóváhagyta.

— **Weingarten Pál hangversenye.** Nagy érdeklődés előzi meg Weingarten Pálnak, a Szuboticán is jólismert zongoraművésznek november 27-én, csütörtökön este fél kilenc órai kezdettel a városi színházban megtartandó hangversenyét, amelyen a művész gazdag műsorral lép a közönség elé. A hangverseny jegyei elővetelben a Vig-féle könyvkereskedésben kaphatók.

— **A vrsaci tehervonat elütött egy kocsit.** Szentáról jelentik: A Becskerekéről Vrsacre haladó 7008. számú tehervonat Vrsac közelében elütött egy parasztkocsit. A kocsiban ülő Groján Boskó vrsaci gazdálkodó a vonat kerekei alá került, amelyek halálra roncolták. A rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **A Hakoah csokoládé-délutánja.** A szubotici Hakoah zsidó ifjusági egyesület december 1-én, hétfőn délután fél négy órai kezdettel a Bárány-szállodában táncal egybekött csokoládédélután rendezet tagjai és ezek vendégei részére, amelyen először lép fel az egyesület énekkara.

— **Felrobbant gáztartály.** Székesfehérvárról jelentik: A székesfehérvári gáztárban hétfőn délután Stampel Károly gázmeister felment az egyik tartály tetejére, hogy a gáznyomást leolvassa. Mivel nem jól látott, gyufát gyújtott, mire az egész tartály felrobbant. Stampel nyomban meghalt. A robbanás a gyárban nagy károkat okozott.

— **Öngyilkos kórházi ápoló.** Budapestről jelentik: Hétfőn délután a Verebelyi-klinika pincéjében Ary József 23 éves ápoló a fűtőtesten felakasztva holtan találták. Az öngyilkos ápoló szenvedélyes morfinista volt és a klinika laboratóriumából állandóan lopkodta a morfiomot. Holtteste mellett teljesen kiürített kloroformos és éteresüvegeket találtak, amiből arra következtetnek, hogy Ary öngyilkossága előtt el akarta magát kábitani.

— **Letartóztatott utazó.** Oszijekről jelentik: Keller Izidor, mohácsi születésű kereskedelmi utazót a szarajevói rendőrség már hosszabb ideje körözi, mert cégével, a szarajevói Schik sapkagyárral többszöri felszólításra sem számolt el és a felvett előlegeket elsikkasztotta. Az oszijekai rendőrség Kellert letartóztatta és átadja a szarajevói rendőrségnek.

— **Ujabb utlevélpanama-botrányok a román kamarában.** Bukarestből jelentik: A parlament legutóbbi ülésén *Boku Szevér* román nemzeti párti képviselő szemérvetette *Voitoianu* miniszterelnöknek, hogy — mint mondotta — román állampolgárokat exportált külföldre. *Lupescu* kormányparti képviselő közbeszólt, hogy ellenzéki politikusok is foglalkoztak utlevél-kijárással, így *Orleanu* képviselő és *Marinescu* szenátor is. *Moldoveanu* képviselőt, aki erre válaszulva azt állította, hogy *legalább ötven képviselő foglalkozott utlevélkijárással*, az elnök megfenyegette, hogy a fegyelmi bizottság elé utasítja. *Boku Szevér* beszéde folytatásában kijelentette, hogy a panamának az a forrása, hogy Erdélyben megtiltották a kivándorlást. Ezután áttértek a legutóbbi választási visszaélések tárgyalására.

— **Éjszakai revolveres botrány Budapesten.** Budapestről jelentik: Vasárnap éjszaka egy óra tájban az Erzsébet-híd budai oldalán egy uriasan öltözött fiatalembert, aki szemmel láthatóan teljesen ittas volt, a poszton álló rendőrcsendre intette. A fiatal ember dühbe gurult és rákiáltott a rendőre: „Takarodj innen, bűdös rendőr, mert beléd lövök!” Ezzel előkapta revolverét és mielőtt megakadályozhatták volna, gyors egymásutánban négy-öt lövést tett összevissza a levegőbe. A rendőr rávetette magát a lövöldöző fiatalemberre és a fegyvert elvette tőle, majd bekísérte a főkapitányság központi ügyeletére, ahol megállapították, hogy az illető *Schober Lajos dr.* bankhivatalnok. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

— **A „rotor”-rendszer megváltoztatja a technikai világ képét.** A *Daily Mail* írja: Az angol tudósok és aerodinamikai szakértők behatóan foglalkoznak *A. Flettner* találmányával. Megerősítik a maguk számításai alapján *Flettner* állítását, hogy oly energiaforrást tárt fel, ami épp oly arányban könnyíti majd meg az emberiség terheit, mint azt annak idején a gőzgép tette. Az előállítás költségeit csökkentik, a földgolyó körülményeit teljessé teszi, nagyobb sebességgel és kevesebb költséggel lehet ezután utazni és az élet általában olcsóbb lesz. Mert amit hajón oly sikerrel alkalmaztak, ezt a rendszert át lehet vinni gyárak, műhelyek, közmunkák és épületek technikai felszerelésébe. A rotor tervét a toronyformáról, szélmalom formára változtatják és nagy nyereséggel lesz beütle minden olyan gyárnak és épületnek, amelynek magasbavivó energiára van szüksége. Rotor-szélmalomokat emelnek az épületeken, amelyek a gépezetek működéséhez szükséges energiát fejlesztik és a magánházaikon is célszerű a felállításuk, hogy villamos világítás céljaira szóló dynamókat hajtsanak. *Oswald Flamm*, a hajókonstrukció terén legnagyobb berlini tekintély úgy nyilatkozott erről a most kiforró, nagy lehetőségű új rendszerről, hogy az a természet törvényének helyes alkalmazásával fejleszt erőt és minden technikai célra feltétlen sikerrel használható.

— **Egy nemzetközi betörőbanda kifosztotta a beregszászi Dunabankot.** Beregszászról jelentik: Vasárnap a kora reggeli órákban Beregszászon a Dunabank helyiségében betörők jártak és a pénztár *Wertheimkasszájából* 383 ezer korona értékű csehszlovák és idegen valutát elloptak. A pénztárhelyiségbe érve, a betörők viaszlenyomatot vettek a *Wertheimkassa* zárjáról és a szükséges alkulcsokat ott, a helyszínén a magukkal hozott szerszámok segítségével készítették el. Valószínű, hogy a betörést nemzetközi betörőbanda követte el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A szuboticai zsidó Nőegylet és Népkönyha teadéputánja.** A szuboticai zsidó Nőegylet és Népkönyha november 30-án tartja műsoros teadéputánját a *Bárány* szálló tükértjében. A műsoron jobbnál jobb humoros számok, bohózatok, vígjátékok, kabarétréfák, szonok és a legújabb modern táncművészek kerülnek bemutatásra. Előadás után táncmulatság lesz.

December tizedikére összehívják Szubotica város közgyűlését

Kijelölik a közigazgatási bizottság új tagjait

Szubotica város tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy december elejére, valószínűleg tizedikére közgyűlést hív össze a már hónapok óta felhalmozódott városi ügyek elintézésére végett. A tanács már megkezdte a tárgysorozat összeállítását, amelyből egyelőre kihagyták az 1925. évi költségvetési tervezetet, mert azt egy későbbi időben, de még december hó folyamán összehívandó közgyűlésen veszi tárgyalás alá a kiszélesített tanács.

A legközelebbi közgyűlés tárgysorozatán többek közt szerepel a közigazgatási bizottság új tagjainak megválasztása. Mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt kiderült, hogy a közigazgatási bizottság legutóbbi tagjának 1923. évi június 11-én lejárt a mandátuma és így a közigazgatási bizottság 1924 szeptember tizedikéig megbízatás nélkül működött. A város vezetősége ugyan kérését intézett a belügyminisztériumhoz, hogy tekintettel az elintézésre váró ügyek fontosságára, hosszabbítsa meg a közigazgatási bizottság mandátumát mindaddig, amíg a város kiszélesített tanácsa meg nem választja a bizottság új tagjait, a belügyminisztérium azonban nem teljesítette Szubotica város tanácsa kérését és mint hogy a politikai helyzet miatt a közgyűlést hónapok óta nem lehetett összehívni, a város közigazgatási bizottság nélkül áll és így sem fegyelmi, sem egyéb, a bizottság elé tartozó ügye-

ket nem intézhetnek el. A városi tanács a radikális-párt előzetes meghallgatásával még e héten megejteti az új közigazgatási bizottsági tagok jelölését és a névsort a közgyűlés elé terjeszti jóváhagyás végett. A közigazgatási bizottság tagjai közül *dr. Miladinovic Rada*, *dr. Milkó Izidor*, *Dedakin Miklós*, *Malagurszki Babian*, *Kiss Lajos*, *Rajcsics Sándor*, *Crnkovic Jován*, *dr. Petrovics János* (meghalt), *Pajics Mihovil*, *Nikics Alekszander* és *Gyurics István* mandátuma járt le és helyettük kell újakat választani.

A bizottsági tagok megválasztásán kívül napirendre kerül a városi tisztviselők új fizetési tervezete is, amelyet a vajdasági városok noviszedi kongresszusán egységesen alapítottak meg. Fontos pontja még a tárgysorozatnak a nyugdíjazott városi tisztviselők nyugdíjügyének elintézése, valamint a tizenharmadik havi fizetés kiutalásáról szóló tanácsosi javaslat, amelyet a város vezetősége és a közgyűlés is, a tisztviselők nehéz anyagi viszonyaira való tekintettel, minden valószínűség szerint el fog fogadni. A tanács még mindig nem határozott afelől, hogy a tizenharmadik havi fizetést valamennyi városi tisztviselőnek kiutalják-e, vagy csak azoknak, akik már legalább egy éve a város szolgálatában állnak. A tanács ebben a kérdésben legközelebbi ülésén fog határozni.

*

— **Letartóztatták a prágai részvényhamisítót.** Bécsből jelentik: A prágai részvényhamisítás miatt letartóztatott *Szecsényi Andor* budapesti illetőségű tőzsdebizományossal azonos, akit 1922-ben Ausztriából kitiltottak. Budapesten mint fezőr és sportsman volt ismeretes. A konjunktúra idején nagy vagyont szerzett, amelyet a beszédben elvesztett, ezért próbálkozott meg a hamisítással. Összesen 140 huszonötös részvényt állított elő, amelyek egy része Budapesten safekben fekszik. Prágában a hamisított részvények elzáróztatásával eddig félmillió cseh koronát kapott. A pénzért legnagyobb részt papirokat vásárolt, amelyek még a bankokban vannak. Vasárnap átadták az ügyészségnek.

— **Nagy pompával temették el a kivégzett becskerekai cukorgyári gyilkos holttestét.** Szentáról jelentik: A becskerekai ügyészség fogházában november 3-án hajtották végre *Szekula Vászai* földművesen, a becskerekai cukorgyári pénztárnok gyilkosán, a halálos ítéletet. A kivégzett gyilkos holttestét családja kikérte és hazaszállította *Uzdinba*, ahol vasárnap temették el nagy pompával. A temetésen megjelent az egész falu lakossága, amely elkísérte a gonosztevő holttestét utolsó útján a temetőbe.

— **A noviszedi Munkás Műkedvelő Kör eladása.** Noviszedről jelentik: A noviszedi Munkás Műkedvelő Kör november 29-ikén, szombaton este előadja *Kövesi Albert* „Késérő mézesetek” című háromfelvonásos bohózatát. A darabban az egyesület legjobb műkedvelői lépnek fel.

— **Sarlachjárvány Szentán.** Szentáról jelentik: A városban néhány nap óta sarlachjárvány terjed. A járványnak eddig három halottja van.

— **Levágta a gép a kezét.** *Djakovó*ról jelentik: A *Semeljci* melletti *Berakpusztán* *Matic*s *Mijó* kocsis egy szesz-kavágó gépnél dolgozott. Munkájában jobb keze a gépbe került, mely a kezét teljesen levágta. A szerencsétlenül járt munkást súlyos sebével a kórházba szállították.

— **Megszökött és újból elfogott fegyvercek.** Zagrebből jelentik: A törvényszéki fogház második emeleti cellaiból kilenc fogoly vasárnap délelőtt megszökött, olyanformán, hogy hét órai munkával átfúrták a falat. A szökést az ucai járőrök fedezték fel, akik észrevették, hogy a fogház pincéjébe valaki gyufát gyújtott. Az őrség körül vette az épületet, amelynek pincéjében megtaláltak hét szökevény fegyvercet, míg a szökés két értelmi szerzőjét hat óra hajtsza után a háztetőkön fogták el.

— **Vilmos császárról.** A párisi *Le Matin* egy Amsterdamból való tudósítást közöl *Vilmos császár* életéről. A tudósítás tele van csipkelődéssel, gúnynyal, a *Kaiser* személyének kisebbitésével. „A *Kaiser* — írja — eget-földet megmozdít, csak hogy népszerűvé tegye magát. Ha végigsétál *Doorn* uccáin, hangosan köszön, nyájasan integet, minduntalan le-lekapja a kalapját és kedveskedve, szinpadai modorossággal lóbálja meg boldog-boldogtalan előtti. *Hiusága* még mosi is a régi. Nemrég lefestette magát az egyik képen tábornoki egyenruhában, a másikon bundában, asztrakán sapkában, akár egy sarkutazó. A császár azelőtt csak azt olvasta, amit az udvari emberek eléje terjesztettek, most szinte lázas érdeklődéssel olvas minden Németországra vonatkozó hírt. A császár állandó összeköttetésben van a trónörökösével, aki többször meg is látogatja. A császár, bár anyagi körülményei nem fényesek, gyakrabban rendez zeneestélyeket, amelyek elég szerény keretben folynak le és azokon csak kevesen vannak jelen, mert a hollandi előkelőség egyáltalán nem siet a császári „udvarba.” Ez különösen a császár feleségének esik rosszul, aki egész udvari léggörget akart teremteni *Doornban*. Ezek a zeneestélyek ünnepélyesek, szertartásosak, merev komoly lakajok állnak az ajtóban és azok szolgálják fel a frissítőket. A császárné beteges, sokszor van távol férjétől, leginkább *Baden-Badenben* és ilyenkor a császár unalmában fát vág és fűrészel. A holland kormány nem valami szigorúan őrzi a császárt; egy kapitány van állandóan *II. Vilmos* közelében, aki együtt sétál vele. Ha éppen a császárnak kedve volna megszökni bizony meglehetné, — teszi hozzá elégedetlenül a francia lap.

— **A budapesti malmok és a jugoszláv buza.** Budapestről jelentik: A nagymalmok nagy kötéseket eszközöltek az utóbbi napokban jugoszláv buzában.

— **Földrengés Anatóliában.** Konstantinápolyból jelentik: Anatólia több városában erős földrengés pusztított, amely helyenkint negyven másodpercig tartott. *Ucsah* városban rombadőlt az új vasuti állomás. A földrengésnek hétezer ember esett áldozatul.

— **Tavaszi időjárás Berlinben.** Berlinből jelentik: Németország északi részén valószínűleg tavaszi időjárás uralkodik. Berlinben hétfőn 13 Celsius fok volt a meleg.

— **Zavargás Albániában.** Athénből jelentik: Valonában súlyos zavargások vannak, mert a letelepített menekültek között éhínség pusztít. Az albán kormány öt korosztályt behívott katonának a rend fenntartására.

— **Reményi fozsalonlában az összes fényképezési munkálatok 25% árcsökkentéssel készünek.**

— **Felújítják a görög-jugoszláv szerződést?** Athénből jelentik: A görög diplomáciai körök értesülése szerint a jugoszláv kormány fel akarja újítani a régi görög-jugoszláv szerződést. Ezt a célt szolgálja *Vueskovics* athéni jugoszláv követ kinevezése is. Görögország eddigi párisi követe, *Romeno*, megérkezett Athénbe, hogy átvegye a külügyminisztérium vezetését. *Markovics*, volt athéni jugoszláv követ, akit külügyi államtitkárnak hívtak vissza *Beogradba*, kijelentette távozásra előtt, hogy az *S. H. S.* királyság mindent meg fog tenni a barátságos viszony helyreállítására.

— **Öngyilkos kőfaragó.** Szentáról jelentik: *Bartus* Illés szentai 30 éves kőfaragó mester öngyilkossági szándékból szublimátoldatot ivott és hosszas szenvedés után belső égési sérüléseibe belehalt.

— **Megkezdődtek a német-japán tárgyalások.** Berlinből jelentik: A külügyminisztériumban megkezdődtek a német-japán tárgyalások, amelyeket japán részről *Honda* berlini japán követ végze. Az első napon teljes megegyezés jött létre arra nézve, hogy a tárgyalásokat az 1914. évi megegyezés alapján folytatják.

— **A Z. R. III. parancsnok visszatért Németországba.** Brémából jelentik: *Dr. Eckenert*, a Z. R. III. parancsnoka hétfőn visszaérkezett Amerikából. A brémai lakosság nagy ovációkkal fogadta. A polgármester üdvözlő beszédére *Eckenert* meghatótt beszéddel válaszolt és hangsúlyozta, hogy a német alkotó szellemet nem lehetett a háborúban legyőzni.

— **Kivégzett mexikói tisztok.** Mexikóból jelentik: A *Huerta*-féle felkelésből kifolyólag elítélt három tábornokot és négy ezredest, akik utóbb kegyelmet kaptak, a kormány intézkedésére letartóztatták. A rögtönítélő bíróság a hét tisztet halálra ítélte és a kivégzést végre is hajtották.

— **Tízmillió font értékű aranyrudat loptak el egy aranyszállítmányból.** Londonból jelentik: Lapjelentések szerint egy Délafrikából Londonba szánt aranyszállítmányból tízmillió font értékű aranyrudat elloptak. Az arany helyébe ólomrudakat tettek.

— **Az »Elvált asszony« harmadik előadása 26-án, szerdán este lesz a Városi Színházban.** Jegyek mérsékelt mennyiségben *Baldzs J. Jenő* uridivatüzletében válthatók. Az előadás napján d. e. 10—12-ig, d. u. 3—1/2-ig a színházi pénztárnál.

— **Az Anglo—Jugoszlav Club ma este 6 órakor a Nemzedé-szállodában összejövetelt tart,** melynek tárgya *G. Bernard Shaw* darabja, *Saint Joan*. Vendégeket szívesen látnak.

— A török kormány görög-román szövetséget tervez. Konstantinápolyból jelentik: Az angorai kormány görög-román-török szerződés előkészítésével foglalkozik. Angorai lapok szerint a tervek már előrehaladott stádiumban vannak.

Az »Automobilia« autogarázs és javítóműhely megnyitása. November 25-én nyílik meg az első subotcai autogarázs, amely a modern autotechnika követelményeinek megfelelően, szakszerűen, alapos gondtal és szakismerettel van berendezve. A behatás három oldalról eszközölhető és pedig a Vilsonova (Damianich) utcából, a Bledska utcából (a főpostával szemben), a Vilsonova utcából a Skadarska (Anyos) utcába a »Zöldfa« kocsmánál és a Sokolska utcából a Heisler-fürdőnél a Skadarska utcába. A garázs berendezése amerikai és európai világvárosokban épült nagy garázsok mintájára készült: a kocsik alapos tisztítására és mosására hidrások állnak rendelkezésre, minden kocsihoz villanylámpa szolgál. A garázs vállalja személy- és teherautók teletetését, karbantartását, mosását, saját modern műhelyében végez mindennemű javítást. December 1-én nyílik meg a sofőképző-tanfolyam két csoportja is. A tanfolyam résztvevői alapos és tökéletes elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülnek. Jelenkezéseket elfogad Strass Leo mérnöki irodája (Pašičeva ulica 2. edényiac) minden nap délelőtt 8—12-ig és délután 4—6 óráig. Az »Automobilia« garázásban új »Fiat«-kocsik is vannak kiállítva, mely gyártmányoknak az »Automobilia« az itteni kizárólagos képviselője. A »Fiat«-kocsik ma kétségkívül a világ legjobb kocsijait, amelyek különösen az itteni utakra alkalmasak. Állandó nagy benzin-, gumi- és alkatrészraktár.

Roth Olga kozmetikai intézetében. Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemlen, modern szépségápolás, archőrhámásztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, máifoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szemölcskenőcsök stb.

Dr. Faragó Géza rendeléseit uiból megkezdte.

Lepedat i Jovanović főelárusítóknál vásárolt sorsjegyekből november 22-én kisorsoltattak:

500.000 dinárt nyert: 49844.
6000 dinárt nyert: 71078.
1000 dinárt nyert: 86211.
600 dinárt nyert: 4557 7046 96 10882
22148 24268 27050 28158 30961 42287
53236 56326 60468 67563 75674 76247
73 94128.
400 dinárt nyert: 4501 39 96 6701 10 88
95 97 9308 19 31 07 69 98 9627 32 34
52 65 69 10871 16345 78 83 98 17535
42 18950 52 20407 65 69 22162 81 22916
20 53 24253 27028 29 75 28180 29925 54
91 30919 47 34049 35492 36373 37980
38518 84 41036 42286 43924 61 89 453 2
21 60 46918 34 98 47466 79 48018 36 51
49816 36 78 53285 54115 91 55790 56321
50 75 57003 24 28 69 96 59507 60403 76
63698 64724 65216 26 28 66402 48 67518
03 32 64 93 69877 87 70362 72 71059
72525 76258 77 76922 77977 78337 40
82013 40 83201 88 96 93555 86279 83
87907 32 82 88879 92 89401 22 30 67
94115 95904 48 72 96844 62 65 88 97054
70 72 91 98656 58 60 63

Dr. B. Konyovits orvos, fogorvos specialista, megkezdte rendelését Sentán, a Major Jovanovičeva utcában. Rendel d. e. 8—10-ig és d. u. 3—6-ig.

Isarművésznő, ki a legelőkelőbb külföldi divatlapok és szalonok részére tervezett, illetve festett, elvállalja ruhák tervezését bármilyen alkalomra. Szelyemfestést ruhák, bluzok, sálak, lámpaernyők és más divatcikkekre. Plakát és illusztráció készítését. Címe: Karadior-diev trg (Fötér), Stojković-ház. Dr. Salamonéknál.

KINTORNA

Beállít egyik gazdag vajdasági bankigazgatóhoz egy fiatal ember, azzal a szándékkal, hogy feleségül kéri a direktor leányát. Zavarában elfelejt bemutatkozni és arra a kérdésre, hogy mit parancsol, dadogva válaszol:

— Én, izé... tudmílik meg szeretném... izé... nagyságod kedves leányának a kezét...

A bankigazgató türelmetlenül becsongeti az inast:

— János, — mondja neki — szóljon a kisasszonynak, hogy itt van a manikür.

Éjjel félháromkor egy részeg ember ballag dülöngözve valamelyik külvárosi utcán. A rendőrszem megszólítja:

— Hova megy?

— Prédikációt hallgatni.

— Ilyenkor? Hol tartanak hajnalban prédikációt?

— Otthon.

Spekuláné a könyvesboltban:

— Szeretném megvenni Gerhardt Hauptam összegyűjtött munkáit az olcsó Reclam-kiadásban.

— Bocsánat, nagyságos asszonyom, — mondja hajlongva a könyvkereskedő — Hauptmann művei csak majd az író halála után harminc évvel fognak a Reclam-könyvtárban megjelenni.

— Ugy? — szól kissé zavartan Spekuláné — köszönöm szépen, akkor majd később visszajövök.

KÖZGAZDASÁG

A cukorrépatermelők a cukorgyárak ellen

Megalakult a répatermelők szövetsége

Beogradból jelentik: Az ország cukorrépatermelői Beogradban kongresszust tartottak, amelyen kimondták a jugoszláviai cukorrépatermelők országos szövetségének megalakulását. A cukorrépatermelők a kongresszuson különböző panaszokat és vádakot soroltak fel a cukorgyárak ellen. A határozatba foglalt panaszok szerint a cukorrépatermelők nagy veszteségeket szenvedtek amiatt, hogy a cukorgyárak halogatták a répaszállítmányok átvételét, azután pedig nem fizették ki a répát a szerződés szerinti időben. Sok gyár nyolc százalékos kamatot szed a répaelőlegek után, a becskeréki és beogradi cukorgyár pedig a megegyezés ellenére kisebb árat fizet, mint a többi gyárak.

Elégedetlenek a répatermelők amiatt is, hogy a gyárak nem engedik meg a mérés ellenőrzését és hogy nem adnak a termelőknek megfelelő mennyiségű cukrot, mellásvét és hulladékot. A gyárak hibájából a termelőknek több mint ötezer vagon répája ment tönkre, ami husz millió dinár veszteséget jelent. A kongresszus elhatározta, hogy az igazságügyminisztériumot és a földművelésügyi minisztériumot felszólítja az összes ezévi szerződések felülvizsgálására. A termelőket felszólítja a szövetség, hogy a jövőben ne kössenek külön szerződéseket az egyes gyárakkal. Követeli, hogy a földművelésügyi minisztérium hasson oda, hogy a cukorgyárak minél előbb fizessék ki az idej répa kiadott árat. A kongresszus elhatá-

rozta még, hogy ha a gyárak nem fogadják el a szövetség feltételeit, a termelők a jövő évben nem fognak répát vetni.

A kongresszus határozatait átadták az illetékes minisztériumoknak.

Czája József világbajnok győzött Bécsben. Czája József, az eddig még veretlen magyar világbajnok résztvett Bécsben a Középeurópa professzionista birkózó bajnokságáért a Koffler-parkban rendezett nagy nemzetközi viadalon, amely 38 résztvevővel 10 héten át tartott. Végeredményben Czája József győzött, aki a döntőben a cseh Pospischl-t 26 perc alatt, a harmadik helyezett Steinbach József bécsi világbajnokot pedig 22 perc alatt dobta és ezzel megnyerte a 20 millió koronás nagydíjat. A nagy konkurenciában résztvett a lengyel Pienetzky is, de még a döntő küzdelmek előtt kiesett.

Adóügyi előadás Noviszadon. Noviszadról jelentik: Krlezsa Milan pénzügyigazgató-helyettes kedden, november 25-ikén este nyolc órakor tartja a noviszadi Lloydban harmadik adóügyi előadását. Ezuttal a forgalmi adókra vonatkozó tudnivalókat fogja az előadó ismertetni.

Három új osztrák uszórekord. Bécsből jelentik: A Dianabadban eldöntésre kerülő uszóversenyen a szépen fejlődő osztrák uszók három új rekordot állítottak fel, és pedig az elsőt a Hakoah-hölgyei a 4x100 m. stafétában 4 p. 54.7 mp.-el (régi rekord 4 p. 56.3 mp.) a másikat a 400 m.-es melluszásban Zsany WSC 6 p. 46.2 mp.-el (régi rekord 6 p. 51.3 mp.), a harmadikat Hédi Bienenfeld (Hakoah) a 200 m.-es hölgyuszásban 3 p. 41.4 mp.-el.

SPORT

Külföldi futballeredmények. Prága: Slavia—DFC 4:2 (2:2). A Slavia, amely Stapel nélkül állt ki, megérdemelten győzött. Brunn: Zidenica—Blue Start. 3:1. A magyarokból álló Blue Star. csalódást keltett. Moravska Slavia—BTV 2:2. Aussig: DFC Aussig—Union Zizkov (Prága) 1:0. Kiel: Holtstein—Viktoria Zizkov (Prága) 3:2 (2:0). München. Bayern—Wacker 3:0. Hamburg: Hamburg SV—St. Pauli 0:0. Berlin: Hertha—Union 3:0. Pforzheim: Pforzheim—Freiburg 2:2. Bern: FC Bern—Aarau 2:1.

Junior birkózóverseny Budapesten. Budapestről jelentik: A Postások által Orosz Miklós vándordíjért kiírt birkózó verseny kitünő ifjúsági mezőnyt hozott össze. Részletes eredmény: Légsúly: 1. Palatinus MTK, 2. Dakó MAC, 3. Mihailovits Vasas. Pehelysúly: 1. Péter Vasas, 2. Fülöp MAC, 3. Mattan Törekvés. Könnyűsúly: 1. Havasi Törekvés, 2. Gábor MTK, 3. Kiss MAC. Kisközépsúly: 1. Jánossy-Kerner MAC, 2. Dworszky MÁV, 3. Posch MTK. Nagyközépsúly: 1. Papp MAC, 2. Bodor MÁV, 3. Ferencczy MÁV. Nehézsúly: 1. Nagy MAC, 2. Láng MÁV, 3. Kultsár MAC. Az Orosz Miklós vándordíjat 19 ponttal a MAC nyerte a MÁV előtt, amelynek birkozói 17 pontot szereztek.

MŰLABAK
MŰKEZEK
EGYENESTARTÓK.
SCHÖNBRUNN, SUBOTICA
PAŠIČEVA ULICA 5. SZÁM. — TELEFON 2.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1924. november 24.

Zürich 7.50.

Budapest deviza 1084—1090, valuta 1046—1085.

Berlin deviza 60.85—61.15 milliárd márka, valuta 60.30—60.70 milliárd márka.

Bécs deviza 1027—1031, valuta 1023—1029.

Prága deviza 49.30—49.80, valuta 49.15—49.65.

Trieszt 33.45—33.50.

Newyork 145½.

Zürich, nov. 24. Zárlat: Beograd 7.50, Páris 27.45, London 24.05, Newyork 5.185, Brüsszel 25.10, Milánó 22.45, Amsterdam 208.50, Berlin 123.50, Bécs 0.0073, Szófia 3.80, Prága 15.65, Varsó 0.975, Budapest 0.00695, Bukarest 2.70.

Beograd, nov. 24. Zárlat: Páris 3.675—3.68, London 319.50—320, Milánó 2.99—2.996, Newyork 68.50—68.85, Genf 13.31—13.32, Prága 2.079—2.0825, Bécs 0.0972—0.0973, Budapest 0.093, Szaloniki 1.25, Bukarest 35.75—36, Berlin 16.50, Amsterdam 27.75, Brüsszel 3.35—3.39.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 24. Gyenge forgalom. Az irányzat buzában szilárd, más cikkekben változatlan. Buza, bácskai 75—76 kg.-os 382.50 dinár. Tengeri, bácskai 180 dinár, szerémségi decemberre 190 dinár. Liszt bácskai 0-ás GG. 570 dinár, 2-es 495—500, 3-as 480 dinár, ötös 455 dinár.

Szentái gabonaárak, nov. 24. Szentáiról jelentik: A hétfői gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 380 dinár, Árpa 260 dinár, Ó-tengeri 250 dinár, új 165 dinár, csöves 110 dinár, Zab 380 dinár, Muhar 400 dinár, Repce 610 dinár, Köles 205 dinár, Bab 400 dinár, Korpa 160 dinár.

Chikagói gabonátőzsde, nov. 24. Buza prompt 2. min. 152.5, Buza prompt 2. min. 151.75, Buza decemberre 155.875, Buza májusra 161.75, Buza júliusra 142, Tengeri prompt 2. min. 122.5, Tengeri decemberre 114.125, Tengeri májusra 120.875, Zab decemberre 53.375, Zab májusra 58.75, Zab júliusra 57.125, Rozs decemberre 136.375, Rozs májusra 139.625.

Perzsa szőnyegek

Uj nagy perzsa szőnyegkészlet érkezett minden negységben és minőségben, u. m.: Buchará, Hanadon, Larof, Meset, Horaszán, Thebria, Liraz, Beludzsi stb.
NEMZETI SZÁLLÓ

Párisba utazom

december 6-án

Megbízásokat elvállalok

Cím a kiadóban

SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel

a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana

Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

EREDETI

5125

NYILTTÉR.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentem felejthetetlen férjem

MARSCHHAUSER ERNŐ

november 17-én bekövetkezett elhunytát. Örök nyugalom helyére november hó 19-én helyeztük a bači sirkertben. Bač, 1924. november 22.

Özv. Marschhauser Ernőné

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

a legszebb karácsonyi ajándékok már megrendelhetők a legújabb divatu ridikülök, pénztárcák, neszeszerek, utazó és iskolatáskák. A legjobb bőrmunkákat gyorsan és pontosan készíti.

Falkenstein Sándor
szijgyártó, nyerges és bőröndös.
Subotica Crnojevićeva ul. 21.
Gálffy patika mellett.

Nyilatkozat

Hahn Testvérek osijekai textiláru nagykereskedőknek a *Bacsmegyei Naplóban* folyó hó 9-én megjelent nyilatkozatára ismételtelen kijelentem, hogy az október 30-iki lapban közölt állításaimat a meghatározottabban fenntartom és mindenkor felelek azokért. Józan ésszel nem hihető az, hogy én egy ismeretlen cégnek üzletem házzal együtt pénz nélkül eladom. Mindössze én azt a hibát követtem el, hogy megbiztam és hittem Hahn Testvérek cég főnökeinek becsületszavában és garanciájában. Nem gondoltam arra, hogy Hahn Testvérek cég engem vagy onomból ki akar fogatni. Igaz az is, hogy Spitzer Ignác, Hahn Hugó ur sógora, engem a legdurvábban inzultált, sőt még gyilkossággal is fenyegetett. Apósomat soha meg nem biztam azzal, hogy nevemben egyezséget kössön. A nyilatkozat ez a része légből kapott, amelynek célja egyedül az, hogy köztem és apósom között egyenlenséget szítson.

Čonoplja, 1924. november 22.

9041

Politzer Manó.

Értesítés.

Sinkó Gyula Koszovopolye trg. 3. szám alatt mézárás és hentesáru üzletét megvettem. Felhívom a fenti cég hitelezőit, hogy követeléseiket 8 nap alatt nálam jelentsék be, mert a később beérkező követeléseket nem veszem figyelembe.

Osztrogonác Sándor
Sentai ut 93.

9043

Br. 210/s. o. 1924.

Dražbena objava

Potpisani kr. sudski izvršilac na osnovu §. 102. zak. čl. LX. iz 1881. godine objavljuje da će se usled odluke kr. sreskog suda u Odžacima br. Gb. 1656/2-1924. na korist ovršioća Friedmana i Šerk iz Subotice zasluapanog po Dr. Antunu Hauswirth advokatu iz Odžaka protiv ovršenika iz Odžaka radi nam renja dražbine od 3406 dinara i pr. prodati na javnoj dražbi potrebnine upisane u zapisniku plenidbe na broj 1656/2-1924. i procenjene na 1100 dinara: 1 muško ode o i 1 muški kaput, Dražba će se održati dana 2. decembra 1924. god. u 3 sati poslepodne u opštini Odžaci.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. iz 1881. godine

U Odžacima, dne 15. novembra, 1924.

9031

Jovan Vaci
kr. sudski izvršitelj

A MEGSZOKÁS

Irta: Colette

Össeveszték, mint ahogy barátok voltak anélkül, hogy tudták volna miért. Mesélik róluk, hogy Jeannine egy izben tulságosan illetlen vidámsággal fedezte fel Andréé-nak igaz keresztnevét, amely egy furcsa nagyanyai szeszély következtében így hangzott: Symphorienne. Mások arról beszéltek, hogy Andréé, kihasználva és tulzásaiba vive azokat a jogait, melyek idősebb voltából származtak, egy szép délutánon husz csésze tea és husz üveg portói bor, valamint a hozzátartozó férfiak és nők előtt úgy küldte ki a szobából Jeanniet, mint ahogy füttyszóval hívják és küldik el a kutyákat a Boisban. A barátok, akik az esetről hallottak, azt mondták:

— Ha nem is biztos, hogy Andréé tényleg füttyszóval küldte ki Jeanniet, ez a kocsismodor rá vall, de az is biztos, hogy Jeannine saját maga örül legjobban rabszolgahelyzetének, hogy azután megaláztatásáról panaszkodhassék.

Amikor összeveszték, a két nő büszkén hordozta barátságuk gyászát. Ez a barátság már két nyaralást és két téli szezont élt át. Most, hogy egymástól elszakadtak, mindegyik másképp rendezte be életét. Jeannine belevetette magát a táncba, Bellevilleben egy kis teaházat fedezett fel, ahova magával hurcolta barátait délután három órákor, éjféltutáni egykor krumplisalátát evett és egy különös halat, amelyet furcsa zöld színéért arisztokratikusnak tartottak. Andréé, mikor magára maradt, visszatért vidékies szokásaihoz, korán kelt, egy órával hamarabb ment sétálni és esónakázni.

Kora tavasszal Jeannine ismét feltűnt a Boisban. A ragyogó május fehér krepp kebben táncolni látta este tizenegy órákor, de sem ezekben az időkben, sem később nem gondolt elvesztett barátjára, mert egészen más a Bois reggel, amikor könnyű kétkerekű kocsik szaladnak utjain és egészen más este, amikor automobílok túlkölnék mindenfelé.

Mégis megesett egyszer, hogy egyedül sietett át a park utjain, mert legújabb barátjára teniszpártira invitálta. Nem nagy örömmel ment, nem ügyelt a madarak vidám énekére, és észre sem vette, hogy az akácok fehér virágai behavazzák az utját. Egyszerre füttyszó hangzott fel a bokrok között és Jeannine megkövülve állott.

Rögtön tudta, hogy miért áll meg. A bokrok közül kihallatszott a kiáltás:

— Hej kutyuskám, kiskutyva!

Aztán egy rosszképi juhászokutya törtetett elő a bokrok közül, utána egy döcögő vén buldog, majd egy görbe lábain esetlenül mozgó dachli...

— Mieke . . . Relaps . . . Joli-Blond . . . — számolta magában Jeannine. A kutyák mögött Andréé sietett át az ösvényen és meg se látta Jeanninet, aki megismerte a gesztenvebarna kocsitűmöt, a lapos sarku poros csizmát és a berakottnyelűskorbácsot.

— Hej kutyus, kutyuskám! Kiskutyva! . . .

Távolról valamelyik kutya ugatása hallatszott. Jeannine amint mozdulatlanul állt, remegni kezdett. Azután lassan és bizonytalan lépésekkel indult el. Szemében két könnyesepp csillogott.

Szívében nem érzett vágódást Andréé barátságára iránt, nyugodtan képzelte el férfias kezét, a hatalmas kesztyűben és különös parfümjének illatát, de lelkének legmélyén valami irigy gyengédség, valami sajnálkozás bujkált, ami olyan fájdalmas volt, mint a gyermek fájdalma és kívánta a kutyákat és azt az egész elmúlt időt, amelyet Andrééval együtt töltött.

Az egyedüllét gyengévé tette, szépegni, majd sirni kezdett monétközben és gyerekesen maga elé gügyögte:

— A kutyákat akarom . . . Korán akarok felkelni . . . Meleg tejet akarok inni rummal . . . akarom, akarom, akarom . . .

Megfordult, mert remélte, hogy Andréének, vagy valamelyik kutyának a szeszélye még egyszer visszahozza a kis csoportot az utra és az elmúlt idő képe olyan erősen tört fel benne, hogy keresés nélkül is megtalálta azt a szót, amivel vágyának és elhagyatottságának kifejezést adhat:

— Akarom az elmúlt évet . . .

25—50 m/m vastag, gyökeres

akácfákat

vagontételekben keresek.

Cim a kiadóban.

8648

Értesítés.

Értesítjük a vidéki bőrkereskedő urakat, hogy Suboticián, Zmaj Jovana ul. 1. sz. alatt

bőrlerakatot

nyitottunk, ahol saját készítményű különféle bőrökből állandó raktárt rendeztünk be.

Szives támogatást kérnek

Tvernica preradivanje koža

Draguljob Milojković

i drugovi

8891

ALAPOS, KIMERITŐ, PONTOS és GYORS

INFORMÁCIÓT

az ország bármely részéből jutányosan nyujt kereskedőkről és iparosokról

RADIOREKLAM JUGOSLAVIJA

SUBOTICA, Vilsonova ul. 14. TELEFON 11

Kérjen ajánlatot!

Kérjen próbainformációt!

7892

TÜZIFA és FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra vagontételekben és hajórakományokként prima egészséges bükk, gyertyán, vegyeshasáb és dorongfát, továbbá száraz villázott faszénét a LEGOLCSÓBB napi árak mellett.

„DANICA”

Faipar és Butorgyár Osijek, Telefon 404.

Lorenz bécsi sebész tanár klinikájának volt operatőre

Dr. CEZAR KAJON

ORTOPÉDIAI SEBÉSZETI SZAKORVOS

TELEFON 25—29. BEOGRAD Studenička ul. 67.

Rendel 2—4.

Csont- és izületficamok, benulások, különösen gyermekeknek, hátsontgörbületek, született és szerzett hibák, mint csipőficam, görbe nyak, ludtalg, izület-merevedések, izületgörbületek, csonttörések és ezek következményei, rachitisz és rachitikus elváltozások. 8862

FIAT-

automobílok
állandó
kiállítása

AUTOMOBILIA
SUBOTICA

Skadarska ul. és
Bledska ulica

9018

Kereskedelmi érettségit végzett

fiatalembert keresünk

Janu r elsejei belépésre. — Némelül is beszélők helynyben. Irásbeli ajánlatok eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Granat” jellegre a Kurir hirdetőiroda címére Subotica küldendők.

226

WEISZ JENŐ
kefeárugyára

Subotica, Telefonsz. 128

AJÁNLJA

KITÜNŐ MINŐSÉGÜVERSENYEN KIVULI KEFE,
ECSET, SEPRÓ, MALOMKEFE GYÁRIMÁNYAIT

Előrehaladt idény miatt

az eddigénél is olcsóbban
adom el saját készítményű

kötött áruimat

Harisnya, keztyű, téli
alsóruhákat gyári áron!

Beck Jenő

kötöttáru üzeme Pašičeva ul. 10.

Speciális triko-áru üzlet:
Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

8589

TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőjében
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgalic, Vasgalic, Glaubersó,
Calcionalt Sulfat

6192

a „SHELL-COMPANTE“ Képviseletében:

„SHELL“ gépolaj
„SHELL“ hengerolaj,
„SHELL“ padlóolaj,
„SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
„SHELL“ benzín
„SHELL“ petroleum.

KERESKEDŐK és FOGYASZTÓK FIGYELMÉBE!

Megtakaríthat méterenkint 40—60 dinárt, ha szükségleteit a

BRAĆA H. GABAJ

különleges férfi- és nőiszövet, selyem, bársony és kellék nagyruházában
Telefonszám 23-22 **BEOGRAD** Kn. Mihajlova 33.
szerzi be.

Rendkívül nagy tétel legjobb minőségű szövetáru érkezett

Karakil kabáttra és felöltőre métere 150—170 dinár
Asztragan kabáttra és bunéara métere 220 dinár
Selyemkarakil kabáttra és felöltőre métere 220 dinár
Lutrsziliszkin kabáttra és felöltőre métere 300 dinár
Fekete selyem angol sziliszkin kabáttra és felöltőre méter. 480 dinártól kezdve
Selyem velour siffon minden színben 100 cm széles métere 300 dinár
Selyem velour siffon fekete métere 280, 300, 320, 360, 380 és 400 dinár
Velvet-bársony angol, 60 cm. széles, métere 65 dinár, 70 cm széles
Cilinderbársony kalapra minden színben 180 dinár métere
Férfi divatszövet kabáttra és raglánra 160, 250, 300, 360, 380, 400 500 D. mét.
Férfiöltönyszövet 60, 80, 100, 140, 170, 200 és 420 dinár métere

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távíratok: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS
DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ,
SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYE-
GEK, PERZSA és SMYRNA SZŐ-
NYEGEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZOLTÓ- és KERT-
TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAP-
JU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT.
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁ-
BÓL és LENBÓL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZ-
NAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Tatai darabos

brikett- és aknaszén

nagyban és kicsinyben azonnali szállításra
megrendelhető

Eisler és Sipos cégnél, Subotica

Palički put. Telefon 58.

A Magyar Általános Kőszénbánya Rész-
vénytársulat egyedárúsítói. 8920

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket
legolcsóbban

V. BATA SIN

cég SUBOTICA Kraja Aleksandrova ulica 7 szám
vadászati cikkek nagykereskedésében szerezhetik be
Az ország legjobban felszerelt vadászati szaküzlete
Óriási raktár! Óriási választék!

Janssen Fils & Co. Lüttich
Anciens Etablissement Pieper Lüttich
Fabrique Nationale Lüttich
I. P. Sauer Suhl
M. Ogris Ferlach
gy. rtmányú fegyverekben.
Raktáron minden kaliberben.

Óriási raktár: Vadásztöltényekben, hüvelyekben,
s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyzék ingyen.
Villanyerőre berendezett modern **puskaműves**
műhely elsőrangú külföldi fegyvermester veze-
tése alatt. — Elvállalok fegyverjavítást, felújítást,
brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

Hintalovat, szervirozó tálcákat, MINDENMŰJÁTÉKÁRUT

eredeti legolcsóbb gyári áron vásárolhat

BRAĆA SPITZER

játékárugyár Aleksandrova ulicán, a
Stein i Drug üzletben levő árusítóhelyén.

Ugyanott en gros eladás!

8848

A LEGELEGÁNSABB férfiruha és télikabát

angol szövetekből mérték után a leg-
olcsóbban rendelhetők meg

SZÉKELY A. férfiszabónál

Suboticán, Strossmajerova ulica (Halpiac)

8915

„STYRIA“ KÖTŐGÉPEK

minden nagyságban épp úgy a hozzávaló részek
és tak minden mennyiségben nagyban és kicsinyben
legjutányosabb ár mellett kaphatók

FORGÁCS BENŐ-nél NOVISAD

Pašičeva ulica 22.

a grazi „Styria“ kötőgépgyár vezérképviselője.

SPITZER LAJOS

SZŐRMENAGYÁRUHÁZÁBAN
SUBOTICA

NAGY

KIÁRUSÍTÁS

KEZDŐDIK

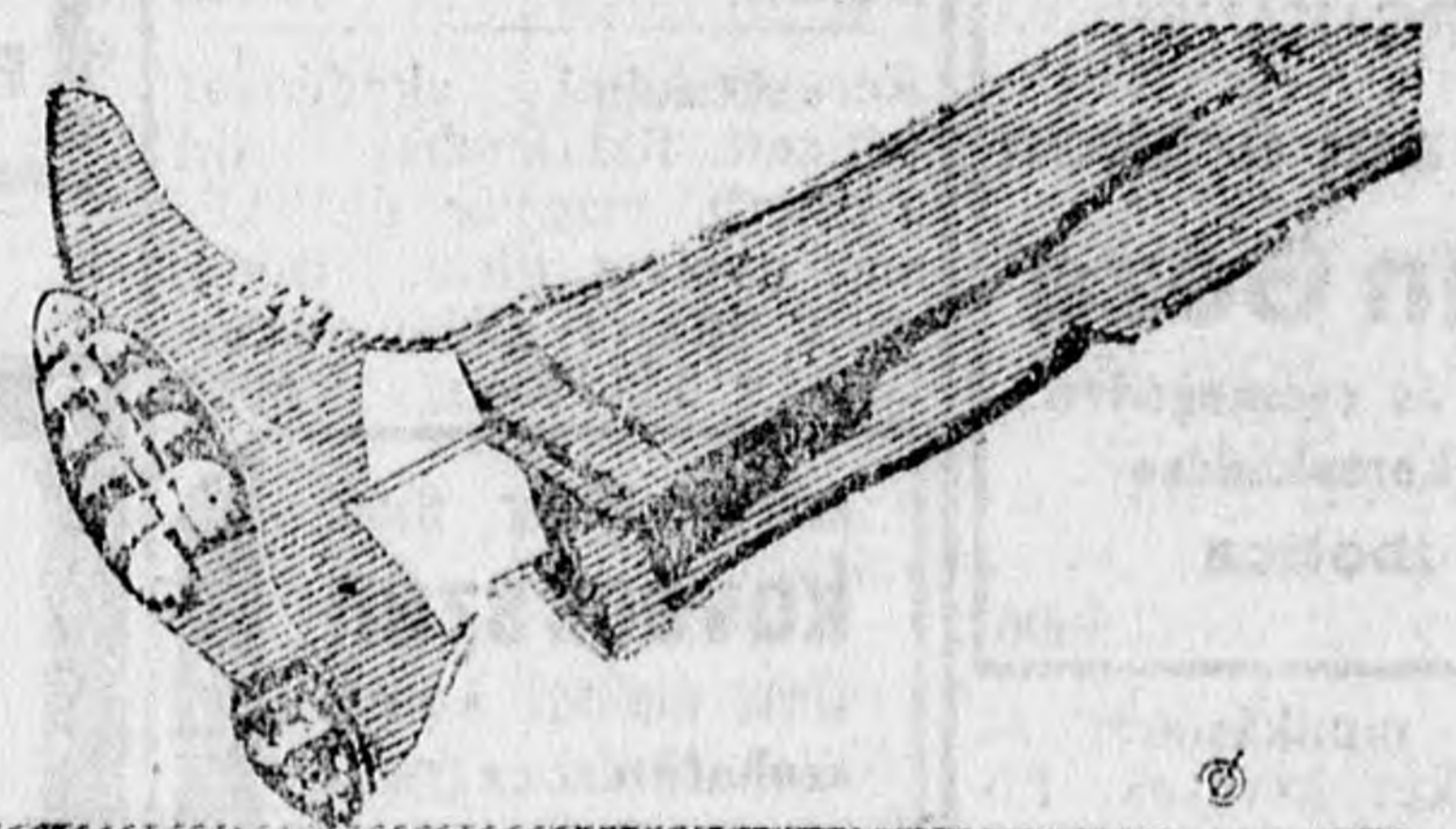
SZŐRMEÁRUKBAN
KABÁTOKBAN és BOÁKBAN

PALMA KAUCSUK SAROK ÉS TALP

7280

ruganyos, zajtalan járást
biztosít. Kiméli lábait, cipőit
és tartósabb a bőrnél!

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfőtől—szerdáig, 24-től 26-ig

Nagy kalando-film
Ördögsgiget
 Izgalmas filmjáték 6 felv.
 Csütörtöktől
 Königsmark Pierre Benoit
 Királyasszony szeretője
 című regényének filmváltozata
 10 felvonásban. Idő: 1924. Szin-
 hely a francia-német házszínpad
 és a Lautenburi királyi palota.

Mindenkit érdekel!
Anyja, gyermeked hív
 Nagy sportfilma a davis és berni
 nemzetközi jéggyűrűpályáról
 6 felvonásban. Főszereplő Jenny
 Hasequist a német
Varsányi Irén.
 Ezenkívül ELŐATTRAKCIO
 római gladiátorjátékok eredeti
 kostümökben előadják költői
 művészek.

FOGLALKOZÁS

Mérlegképes könyvelő,
 szerb-horvát és német
 levelező azonnali helyé-
 sítésre állást keres. Cím a
 kiadóban. 8966

Rőtös és vegyes szak-
 mából keresek azonnali
 helyézésre segédet. Kauitz,
 Ridica. 8950

Ügyvédelőt, szerb, ma-
 gyarban perfekt, zagrebi
 végzettséggel, állást ke-
 res, esetleg vidéken is.
 Cimeket a kiadóba kér.

Uj déli gyümölcs

- FRANCIA DATOLYA
- MALAGA SZÖLLŐ
- MAZSOLA SZÖLLŐ
- SMYRNA FÜGE
- KOSZORU FÜGE
- KOSÁR FÜFE
- MANDOLA
- MOGYORÓ
- JÁNOS KENYÉR
- VANILIA
- CITRONÁD
- CUKROZOTT
- NARANCSHÉJ
- SZARDINIA, RÁK
- STB. OLAJBAN
- KOESTLIN
- TEASÜTEMÉNYEK
- PÖRKÖLT KÁVÉK
- NYERS KÁVÉK

nagybani áron

Klein Géza

fűszer- és csemegeáru
 nagykereskedése
 Subotica 8996

Paplanos munkásokat és
 munkásnőket keresek. Fi-
 zetés megegyezés szerint.
 Vlada Marković Beograd,
 Sremska ul. 10.

Egy pintér állandó mun-
 kára kerestetik Lederer
 Leo cégnél, Somborban.
 8993

PAPLANOKAT

pehelyből, gyapjuból és vat-
 tából újat és régibet a leg-
 szebben kikészíték házban
 is. Raktáron tartok minden
 színben jó és olcsó

PAPLANOKAT

CSÁNYI KÁROLYNÉ
 edényipari, gőzfűtő oldalán
 Németh traktóban.

Egy szabó áron való
 zsákjavításra állandó mun-
 kára kerestetik Lederer
 Leo cégnél, Somborban.
 8994

Téglagyár vezetésében
 újraszabott fiatalember felvételi.
 Glid Bernát, Suboti-
 ca. 8882

Alma

elsőrendű téli tar-
 tós csemege alma
 minden fajta, lá-
 dádba csome-
 golva jutányos ár-
 ban hapható.

WEISZ JÓZSEF
 déligyümölcs kereske-
 dőnél, Subotica Rudic
 ul. 9027

Azonnali helyézésre ke-
 resek mérlegképes köny-
 velőt szerb, német és
 magyar nyelvtudással.
 Leo Pollák kézműáru
 nagykereskedő Senta.
 8963

Fiatalember irodaszolgá-
 nak ajánlkozok. Beszél 3
 nyelven. Cím a kiadóban.
 9020

UJ! UJ!

Bőrkereskedők figyelmébe!

Bőrlerakat!

Tvornica
 preradjivanja koža
 Draguljib Milojković
 i drugovi
 Subotica, Zmaj Jovina ul.
 1 szám.

Glória és félselyemből
 ernvőáthuzás, javítás, va-
 lamint lámpaernyőkészít-
 és, fehéreműhímzés és
 előnyomás Holländernél.
 Fra Jese trg, barátok
 mellett. 9006

Kereskedelmi akadémiát
 végzett fiatalember, aki
 a szerb, magyar és né-
 met nyelvet bírja, iroda,
 vagy utazói állást keres.
 Cím a kiadóban. 8927

Szabolcsi kétszer mosott
kovácsszén
 kitűnő minőségű szén
 szobafűtéshez kapható
FRÄNKEL
 fakereskedőnél
 Zmaj Jovin trg 5.
 Telefon 345. 9010

Segédet fűszer angró-
 szakmából azonnali be-
 lépésre felvesszek. Weisz
 József, Rudic ulica. 9028

Párisban akadémiát vég-
 zett francia órákat ad. Este
 7-8 óráig lehet je-
 lentkezni. Jukićeva ul. 38.
 Anton Bikies. 9026

Tanonok felvétetnek la-
 katos szakmában. Gold-
 ner Testvérek jégszer-
 rény-gyár, Jugovića (Er-
 dő) ul. 20. 9037

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
 kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
 Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.
 Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
 Kérdezőkérdezőkhez válaszbelég melléklendő.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVA-ÉLESÍTÉS FÉM TÁRGYAK NIKKELEZÉSE

TENNER optikus és orvosi műszerész
 SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 11. 5529

Érettségizett urileány ne-
 velőnői állást vállal csak-
 is vidéken. Cím a kiadó-
 ban. 9039

1 vagon tölgydonga

I. osztályú árú, 95--105 hosz-
 szu, 35--40 vastag, akonként 70
 dinárért eladó. Felvilágosítás
 nyervehető: KULMER vendéglő,
 Vukovci. 8973

VÉTEL-ELADÁS

Josi könyvek olcsón el-
 adók, horvát és magyar.
 Sombor, özv. Friedmanné,
 Apatini ut 12. 8990

Cukrárszok figyelmébe!
 Elsőrendű szaloncukorka
 papírvágógép eladó. Bo-
 dis Lajos cukrász, Subo-
 tica, Petrogradska ulica 2
 8875

Eladó özv. Mészáros Gyula-
 néknél géplakatos- és
 kovácsműhely-berendezés,
 mely áll: 72 ülő, egy
 szarvasülő, 3 satu, 1
 nagy amerikai furógép, 1
 kis eszterga, 1 táboritűz,
 1 fuvó, 1 nagy plévágó,
 quintvágó, nagy- és kis-
 kalapácsok és még sok
 apró szerszámot 35.000
 dinárért, Apatin, Siffias
 481. 8819

Zongorát, pianinót, öthó-
 napos részletfizetési fel-
 tételek mellett kaphat min-
 denki. Rendkívül nagy vá-
 laszték új angol és bécsi
 szerkezetű, valamint átját-
 szott zongorákban. Kain
 hangszernagykereskedő
 Subotica, városi székház.
 8991

Fehérvarráshoz
 e söröngu
munkásnőt
 keresek
jó fizetéssel
 Cím a kiadóban 8895

ZÁLOGKÖLCSÖNT
 közvetíték ékszerekre. —
 Veszek-eladók drágaköve-
 ket, ékszereket. — Árveré-
 sen visszamaradt tárgyak
 olcsón kaphatók Pátkainál,
 Ivan Antunović ulica 4.
 (Novák-ház, a vasutnál.)

RUM

és LIKÖR

ESSENCIAK

LANDAUER

DROGERIÁBAN

Fogorvosi praxis, kom-
 plett berendezéssel, he-
 tegség miatt átadó, eset-
 leg társulok. Dr. Blum
 Subotica, főter. 8978

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
 NOVISAD

Nem kell a fejét törni,
 majd mi megfogalmazzuk az Ön karácsonyi
 hirdetését és gondoskodunk olyan elhelye-
 zéséről, hogy a hirdetésnek hatása is legyen
 Csak küldje be a hirdetését mielőbb, mert
 december 10-én a hirdetés felvételt
 lezárjuk.

OLCSÓ KÖNYVELADÁS

raktáron levő összes ZENEMŰVEK és SZÉPIRODALMI KÖNYVEK
 nagy árengedménnyel, december hó 15-éig
HEUMANN MÓR könyv- és zeneműkereskedésében,
 SUBOTICA, JELAČIĆEVA UL. 1. 6962

KISS ZÁLOGINTEZETE
 mindenféle értéktárgyakra
 kölcsönt ad. Zálogból visz-
 szamaradt cirka 500 méter
 sőtészürke finom gyapju-
 szövét, szállításra; v. férfi,
 női raglan és télikabátok
 való. Ékszerek, ruhák, ka-
 bátok, fémernyők és min-
 den más tárgyak állandóan
 olcsón eladotnak, Subotica
 I. kör, Bogovićeva (Kinizsi)
 ul. 12. 2 5697

Egy udvarra nyíló két
 egyemeletes ház Sombor
 legforgalmasabb helyén.
 650.000 dinárért eladó.
 Érdeklődni lehet Lederer
 Leo cégnél, Somborban.

Vas- és fémöntvényeket
 gyárt, nikkelez
 és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECKEREK,
 a törvénytörési palota mellett,
 TELEFON 329 760

Két vastartány, az egyik
 490 cm hosszú, 100 cm
 széles, a másik 400 cm
 hosszú, 135 cm széles,
 nversolai vagy más fe-
 lyvadék tárolására alkal-
 mas, eladó Lederer Leo
 cégnél, Somborban. 8992

Ládázott prima téli alma
 kg-ként 6 dinárért kaphat
 Lederer Leo cégnél,
 Somborban. 8995

SZTIPICS
ÉTTERME
 Štromsajerova ul'ca 12 sz.
 Nagy választék elsőrendű
 ételekben, mérsékelt árak,
 utazó, hivatalnok és újságíró
 uraknak 10 százalékos
 kedvezmény!!

Gyári áron vásárolhat férfi-
 és gyermekruhát, raglant,
 télikabátot, szőrmebélésű
 és bőrkabátot, női- és
 leányköpenyt, kicsinyben
 és nagyban, míg a készlet
 tart Földes Samu ruház-
 letében, Subotica, Narod-
 kávéház mellett. 2639

8 HP láncos magánjáró
 fiatal Suttleworth körül-
 gyűrűs cséplővel, 6 HP
 benzín-motor komplett
 körfűrésszel jutányos áron
 sűrűsben eladó Tereczky
 Rudolfnál Adán. 8948

ÉKSZEREK
és ÓRÁK
 leszállított áron
 kaphatók
ÁDÁM
 ékszerész
 Rud.ćeva ul. 6. Sugár ház.
 7950

Napi áron alul szerezheti
 be tűzfáját, ha **Sakač** i
Drug tűzfatelepén vásá-
 rolja meg! Házhoz szállít
 elsőrendű bukk és gyert-
 lyánt egy kicsinyben,
 mint vaggontételekben. —
 Telep I. Bogovićeva ul.
 Drenkovics fűszerüzlet
 mellett. Helyi detail ügy-
 nököt keresünk. 9038

Eladó egy egyjártu malom
 komplett töt kövel, felvonók-
 kal, hengerezítával, kop-
 tatóval: egy kis virágház,
 téglafal, vasvázal: igen
 alkalmas tényképzés mű-
 teremnek vagy kertészek-
 nek. Schulte gazdaság,
 Novakanizsa, Banat.
 9035

KÜLÖNFÉLE

Egy háromszobás lakás
 előszobával, teljes butor-
 zattal rögtön átadó. Tu-
 dakozni: Béni Béla, Nem-
 zeti-kávéház délelőtt 9—12
 délután 2—5. 8959

Hizásnál, kövérségnél Pus-
 cin-tabletták teljesen ártal-
 matlanok és éltrendi vál-
 toztatás nélkül is biztosan
 hatnak. Nem mirigy és
 nem hashajtó. Kimerítő
 leírás ingyen. Blum (Illés)
 gyógyszerár, főpóstatál
 szemben. 5463

Hasábos és aprított
TÜZIFA
 házhoz szállítva minden
 mennyiségben kapható
Vujkovic J. és Tsa
 cégnél Subotica
 Telefon 659. 8966

Lakást, 4-5 szobából
 állót, azonnali beköltö-
 zésre keresek. Bővebbet
 Vuković-fatelep. 8989

December 1-re különbe-
 járatu butorozott szoba a
 központonban kiadó. Cím
 a kiadóban. 8971

Gradska Kafana
Városi Kávéház
 minden ünnepnapon
 csütörtök és vasárnap
5 órai tea
BEER JENŐ
 szalonzenekarnak
 közreműködésével.

Zongorák, pianinok csakis
 elsőrendű gyártmányok,
 12—18 havi részletfizeté-
 sre, 10 évi iótállással, nagy
 választékban kaphatók
 Raab Károly hangszerkés-
 zítőnél Somborban. Zon-
 gorajavítást, hangolást el-
 fogad helyben és vidéken,
 mellet szakképzett mun-
 kásaival végeztet. 8545

Soffőr-iskola. A Vajdaság
 legmegbizhatóbb soffőr-
 iskolája lelkiismeretesen ta-
 nit szavatosság mellett
 európai és amerikai gyárt-
 mányú luksusz- és teher-
 autókkel, Tilly Béla auto-
 mobilfuvarozási vállalata
 Sombor, Apatinski put 22.
 8543

Magános urinőnek vagy
 férfinak egy butorozott
 szoba azonnal kiadó. Sze-
 gedi-szölv 216. szám, Tu-
 dakozódní lehet Fodor
 Ferencné, Párluzamos ut
 222. szám alatt. 9030

TERÉZIA crém
ZYMOL fagybalzsam
LIKÖR és RUM
 essencia
 kapható DEOSY GYULA gyógytárában
 a ziskápolnával szemben. 8111

Ha szép akar lenni, hasz-
 náljon Mittler-féle koz-
 metikai cikkeket. Hajsza-
 lak végleges eltávolítása
 villannyal. Arcmassage
 jutányos bérletben. Fagy-
 kezelések. 8808

Jóforgalmu éjjeli-üzlet
 napibérbe biztosíték mel-
 lett kiadó. Kiss István,
 Nova-Kanizsa. 9033

Gummibélyegzőt bármí-
 lyen nyelven készit Mol-
 nár József Subotica, Fran-
 kopanska ulica 25. Meg-
 rendeléseket a Bácsme-
 gyei Napló kiadóhivatala
 is elfogad.